

N-chidotnuni Sua nax koo

N-datuu Jesucristo xa ya'a nuu Sua

1 Xa'a kuu xa n-datuu lanyuux nuu Jesucristu xa datuu-ia nuu ñayiu ka xinokuechi nuu-ia. N-datuu-ia nuu nax ya'a, te ma kukuee xa ya'a xa'a. N-datuu Jesucristu xa'a nuu ángel, ia xinokuechi nuu-ia, te ángel jan n-datuu xa'a nuu dañá, Sua, se xinokuechi nuu Jesucristu. ²N-chidotnuni-da xa n-ja'an lanyuux xi'in xa n-datuu Jesucristu nuu-da. Xi'in nuu mee-da n-xini-da xa'a te n-teku-da. ³N-chidotnuni-da nax ya'a xi'in nax io xa kada ñayiu. Naka ta'u kuu ñayiu ka'u tnu'u ya'a xi'in ñayiu kunini xa yodotnuni. Ta'u kuu-i nux na kada-i na yodotnuni ya'a chi vax kuyatni xa ya'a ntdaa xa yodotnuni libru ya'a.

**N-ta'u tniu Jesucristo xa kadava'a
Sua carta ji'in nuu ñayiu ka
kukanu ini-ia xndaxio Asia**

⁴⁻⁵Daña, Sua tunda'a tutu yodotnuni tnu'u ya'a juan xee nuu mee-n, ñayiu ka kukanu ini Jesucristu xndaxio uxa ñuu xndatuu Asia. Na chindee chituu ña'a lanyuux, Ia daa nga io, Ia kixi. Na chindee chituu ña'a uxa espíritu

xtuu nuu nukoo-ia. Te diuni na chindee chituu ña'a Jesucristu, Ia kuu testiu ja'an ndaa ja'an kuiti. N-nandoto-ia xa n-kuu-ia ndiyi na kua'a na kandijun nandoto ntdaa ñayiu ka xi'í. Taxnuni-ia nuu ntdaa se ka kunxa'nu. Na kada-ia xa kutuu vii kutuu va'a koio-n. Xemani ña'a-ia te n-dakaku ña'a-ia na n-xatu niñi-ia xa xe'e kuechi ka kida-ro. ⁶N-kida-ia xa ka kuu-ro ná kuu dutu ka xinokuechi nuu lanyuux, Ia kuu Taa-ia. Diuni n-kida-ia xa jandixa-ro xa taxnuni-ia nuu-ro. Juan kiu juan ñuu io xa ndadaka'nu-ro-ia, te na ja'an-ro xa taxnuni-ia. Nikava nikuíta na kada-ro xijan. Amén.

⁷Kuna'a koio-n xa ndixi-ia nuu vikó.

Ntdaa-ro xi'in ntdaa ka ñayiu ñuñayiu kunde'a koio-ia. Nde ñayiu n-tuu ña'a espada na n-xi'f-ia kunde'a-ia. Ntdaa ñayiu ñuñayiu nda'i xaxe'e xa tnau ini-i.

Daa ya'a.

Amén.

⁸N-ja'an Jesus nuu-da:

—Ru'u kuu Ia daa nga io, te kutuu-r nikava nikuíta. Kuenda kiu letra A xi'in letra Z kuu-r. Xa'a

ja'an-r xa kuu-r lanyuux, Ia daa nga io, Ia xee ñuñayiu, Ia yo taxnuni du —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

N-kida lanyuux xa n-xini Sua Cristo

⁹Ñani-ro ka kuu tna'a xaxe'e xa ka jandixa-ro Jesucristu. Nda'u ka ya'a-ro xa kuu-ro ñayiu ka jandixa xa taxnuni lanyuux nuu-ro. Kida-ia xa kundee ini-ro hora nda'u ka ya'a-ro. Nani kundee ini ndixi, iin iin-n, dani kundee ini dañ. Tuu-da nuu ñu'u kaa ni'no nuu mar nani Patmos ya xaxe'e xa n-ja'an-da tnu'u lanyuux nuu ñayiu xi'in xa n-kakune'e-da Jesucristu. ¹⁰Kiu ki'na nuu semana, kiu naja'an-ro xa n-nandoto Jesucristu, daa n-tuu-da xa ndatnu'u anu-da xi'in Espiritu-ia. Daa n-teku-da do ichi yata-da xa xee n-ja'an iin xa n-ja'an. Ná kuu xa nda'i strompeta n-kuu.

¹¹Xa'a n-ja'an:

—Chidotnuni xa kunde'a-n te tunda'a-n na ji'in nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio uxa ñuu xndatuu Asia. Tunda'a-n na ji'in Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea du.

¹²N-ngonenuu-da xa kunde'a-da jundu ja'an te n-xini-da uxa candrelu oro. ¹³Me'ñu uxa candrelu jan n-xini-da iin se kaa ná kaa Ia n-kuu ñayiu. Ni'no-ia iin dijun kani. Nde yata xe'e-ia xino dijun jan. Duku iin cinturón oro pechu-ia. ¹⁴Kuixi idi diki-ia ná kuixi idi tkachi ndundoo, ná kuixi yu'a. Koko nduchi nuu-ia ná koko yañu'u. ¹⁵Ná kaa kaa bronce nakoko nuu nu'u kaa xe'e-ia. Xee n-ja'an-ia. Ná kuu xa junkoio ndute ka'nu iin nuu dijun kuu. ¹⁶Ne'e nda'a kua'a-ia

uxa chudini te kee iin espada deen io uu nuu yu'u-ia. Koko nuu-ia ná koko ngandii hora nde'e ndii.

¹⁷Nu n-xini-da-ia n-ndua-da nuu nujuiin-ia xa kuenda kiu n-xi'f-da. Ijan n-xajan ndodo ña'a-ia nda'a kua'a-ia, te n-ja'an-ia nuu-da:

—Maxku yu'u-n. Ru'u kuu Ia daa nga io te kutuu-r níkava níkuita.

¹⁸N-xi'f-r, ko n-nandoto-r, te ndito-r vitna. Kuna'a-n xa níkava níkuita kutuu-r. Ne'e-r ndakaa ye'e nuu xe'en ñayiu ka xi'f. Diuni ne'e-r ndakaa ye'e andea. ¹⁹Chidotnuni xa nde'a-n. Chidotnuni xa ya'a vitna xi'in xa kuu tiempo ji'in-ro. ²⁰Uxa chudini ne'e nda'a kua'a-r kuu uxa ángel xndeka ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio uxa ñuu xndatuu Asia, te uxa candrelu oro kuu ñayiu Asia jan.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Éfeso

2 Ijan dada n-ja'an ka-ia nuu-da: —Chidotnuni xa ja'an-r te tunda'a-n na ji'in nuu ángel, ia xinokuechi nuu-r, Éfeso xa ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio ijan: Du'a chidotnuni: “Ru'u kuu Ia ne'e uxa chudini te xikonuu-r me'ñu uxa candrelu oro. Nda'a kua'a-r ne'e-ti. Na ja'an-r nuu-n: ²Xá na'a-r xa ka kida-n xa va'a. Xá na'a-r xa yo vichi ka kida-n tniur. Xá na'a-r xa ka kiti ini-n xaxe'e xa ka kida dava ka ñayiu xyitna'a nuu-n xaloko. Diuni xini-r xa ka xitotnuni-n se ka ja'an xa n-tunda'a-r-si xa dakua'a-s ñayiu, te n-ka xini-n xa unu vete-s. Ñatu ka ja'an ndaa-s. ³Ka kundee ini-n hora kida u'u ña'a ñayiu. Yo nda'u ka ya'a-n xaxe'e-r te ka jandixa ña'a

na'i-n. ⁴Juini du'a ka ya'a-n xaxe'e-r, ko io iin xa ñatu tna ini-r xa ka kida-n. Ñatu tna ini-r xa ña ka xemani ña'a-n ná n-ka xo xemani ña'a-n xa ki'na. ⁵Natu ini koio xa n-ka kida-n kuechi jan, te kada na'i koio xa n-ka xo kida-n xa ki'na. Nux ña'a, xee-r te dita-r candrelu-n nuu tuu-i, te ma taxi ka-r tni. Du'a kada-r nux ma natu ini koio-n xa n-ka kida-n kuechi. Naja'an koio nax n-ka kida-n, nax n-ka kukajan ini-n xa kada-n xa ki'na. ⁶Juini daa n-ka kida-n, ko va'a ka kida-n xa ña ka tna ini-n xa ka kida ñayiu ka kuu Nicolaítas. Dani mee-r, ña tna ini-r xa kida ñayiu ijan. ⁷Ñayiu xnini xa ja'an Espíritu-r, na kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i xi'in nuu dava ka ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio Asia de. Ñayiu na ndaku nuu Kui'na, io ta'u-i. Ta'u-i kuu xavidi juun iin yutnu nukoo Paraíso Ianyuux. Kaxi-i xavidi ijan te kundito-i níkava níkuita.” Xa'a na ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu Éfeso —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Esmirna

⁸N-ja'an ka-ia nuu-da:

—Diuni chidotnuni xa na ja'an ka-r te tunda'a-n na ji'in nuu ángel, ia xinokuechi nuu-r, Esmirna xa na ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a chidotnuni: “Ru'u xa kuu-r Ia daa nga io, te kutuu-r níkava níkuita. N-xi'f-r te n-nandoto-r. Na ja'an-r nuu-n ⁹xa na'a-r xa nda'u ka ya'a-n. Xá na'a-r xa ka kunda'u-n, ko xaxe'e xa ndeka tna'a-ro kuenda kiu ñayiu kuika ka kuu-n. Xa na'a-r xa kui'a ka ja'an ña'a ñayiu ka ja'an xa ka

jandixa-i ná jandixa ñayiu Israel, ko ña ndaa xa daa ka jandixa-i chi ndeka ña'a Kui'na, te veñu'u Kui'na ka xe'en-i. ¹⁰Nda'u ya'a koio-n nuu xaku kiu, ko maxku yu'u koio-n. Kuna'a koio-n xa xee Kui'na dian, te chindi'u ña'a-i dava-n xa kototnuni ña'a-i nu dani jandixa ña'a-n a ña'a. Uxi kiu nda'u ya'a koio-n. Kukanu ini ña'a na'i; maxku nujani-n xa kukanu ini ña'a-n, te kundito-n níkava níkuita. Kuenda kiu ñayiu ka dadí'i te ndaku-i, te nli-i corona-i ka kuu-n. ¹¹Ñayiu xnini xa ja'an Espíritu-r, na kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i xi'in nuu dava ka ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio Asia de. Ñayiu ndaku nuu Kui'na, ma kuú-i inka vuelta.” Xa'a na ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu Esmirna —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Pérgamo

¹²N-ja'an ka-ia nuu-da:

—Chidotnuni ntuku xa na ja'an-r te tunda'a-n ji'in nuu ángel, ia xinokuechi nuu-r, Pérgamo xa ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a chidotnuni: “Ru'u kuu Ia neva'a espada uu nuu. Na ja'an-r nuu-n xa ¹³xá na'a-r nax ya'a ñuu io-n. Taxnuni Kui'na ñuu dian. Juini daa kuu, ko ka ja'an na'i-n xa kukanu ini ña'a-n juini ka xini-n xa n-xi'f Antipas xaxe'e xa n-kakune'e ña'a-s. Ñatu n-nujani-s xa n-kakune'e ña'a-s nuu ñayiu ñuu-n, te n-xa'ni ña'a-i dian nuu tuu Kui'na. ¹⁴Ko ñatu tna ini-r dava xa ka kida dava-n chi kuechi kuu. Dava-n ka kida xa n-dane'e se n-xo nani Balaam Balac. Balac n-daja'an

ñayiu Israel xa kaxi koio-i kuñu n-ka doko-i nuu ianyuux-yi. Diuni n-daja'an-s ñayiu xa kava-i xi'in ñayiu ña n-tnunda'a xi'in-i. ¹⁵Inka ntuku xa ka kida-n kuu xa dava-n ka jandixa na'i xa ka ja'an ñayiu ka kuu Nicolaítas. ¹⁶Ñayiu daa ka kida, io xa natu ini-i xa n-ka kida-i kuechi. Nux ña'a, ma kukuee xa xee-r te ndadandaa-r kuechi-i. Xi'in espada kee yu'u-r ka'ni-r ñayiu kida kuechi. ¹⁷Ñayiu xnini xa ja'an Espíritu-r, na kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i xi'in nuu dava ka ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio Asia de. Ñayiu na ndaku nuu Kui'na, ta'u-i kuu iin xa yiva'a nani maná. Diuni juña'a-r-yi yuú kuixi nuu ndenee diu xee-i iin iin-i. Diko ni ñayiu kuta'u yuú jan jini diu-i ndenee jan." Xa'a na ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu Pérgamo — kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Tiatira

Ijan dada n-ja'an ka-ia:

¹⁸—Chidotnuni ntuku xa na ja'an-r te tunda'a-n na ji'in nuu ángel, ia xinokuechi nuu-r, Tiatira xa ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a chidotnuni: "Ru'u kuu Da'ya Yii Ianyuux. Ná kaa yañu'u kaa nduchi nuu-r. Ná kaa kaa bronce nakoko nuu nu'u kaa xe'e-r. Na ja'an-r xa ¹⁹xá na'a-r xa ka kida-n xa va'a. Xá xini-r xa mani ini-n. Xá na'a-r xa va'a kukanu ini ña'a-n. Xá na'a-r xa ka xinokuechi-n nuu Ianyuux. Xá na'a-r xa kunde ini-n hora ka kida u'u ña'a ñayiu. Xá na'a-r xa ka kida-n xa va'a te va'a ka ka kida-n vitna dada na n-ka kixe'e-n xa

kukanu ini ña'a-n. ²⁰Juini daa ka kida-n, ko io iin xa ñatu kuu xa va'a ka kida-n. Xa ña va'a ka kida-n kuu xa ka xejoon-n xa dakua'a Jezabel ñayiu dian. Daja'an-ña ñayiu ka xinokuechi nuu-r xa kava koio-i xi'in ñayiu ñatu n-tnunda'a xi'i-i. Diuni daja'an-ña-i xa kaxi-i kuñu n-ka chidoyuku-i nuu ianyuux-yi. Danda'u-ña ñayiu dian chi ja'an-ña xa kuu-ña ñayiu ja'an tnu'u Ianyuux nuu ñayiu, ko ña ndaa. ²¹N-xo ndetu kuee-r xa natu ini-ña xa n-kida-ña kuechi, ko ña natu ini-ña xa n-kida-ña. Ña n-nujani-ña xa xkaa-ña xi'in se ña n-tnunda'a xi'in-ña; ñatu xande ini-ña xijan. ²²Kuna'a koio xa kada-r xa kane kue'e-ña te nkava-ña. Kada-r xa yo nda'u ya'a koio se ka xkaa xi'in-ña, nux ma natu ini-s xa n-ka kida-s kuechi xaxe'e-ña. ²³Ka'ni-r ñayiu ka jandixa xa ja'an-ña, te jini nttaa ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio uxa ñuu xndatuu Asia de xa ru'u xini janda kuu anu-n iin iin-n, te diuni xini-r nax ka xani ini-n. Nde'e ka kada u'u ña'a Ianyuux nux dani na kada ka-n xaloko. ²⁴⁻²⁵(Dava ñayiu dian ka ja'an xa ka xini-i tnu'u ndichi Kui'na.) Ko ndo'o, ñayiu xndaxio Tiatira, te ña ka chinuu-n xa ja'an Jezabel xa kada-n, ni ña ka xini-n tnu'u ndichi Kui'na, jandixa na'i koio-n tnu'u Ianyuux n-ka tekun, te maxku nujani-n xa jandixa-n. Ma ta'u tniu ka-r xa jandixa koio-n inka xa jandixa-n. ²⁶Ñayiu na ndaku nuu Kui'na te kada na'i-i xa n-ta'u tniu-r:

Kada-r xa taxnuni-i nuu ñayiu ñuñayiu.

²⁷Te nde'e kundeka-i-yi.

Ná kidakuechi iin ñayiu kidi
ñu'u, kada-i dava ñayiu
kundeka-i jan.

²⁸Ná n-kida Taa-r xa taxnuni-r,
kada-r xa taxnuni-n, te taxi-r tkiun
xino datne datne. ²⁹Ñayiu xnini
xa ja'an Espíritu-r, na kunini va'a
koio-i xa ja'an-ia nuu-i xi'in nuu
dava ka ñayiu ka kukanu ini ña'a
xndaxio Asia de." Xa'a na ka'u
ndodo ángel jan nuu ñayiu Tiatira
jan —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Sardis

3 N-ja'an ka-ia nuu-da:
—Chidotnuni xa na ja'an
ntuku-r te tunda'a-n nuu ángel,
ia xinokuechi nuu-r, Sardis xa
ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka
kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a
chidotnuni: "Ru'u kuu Ia io uxa
espíritu te neva'a-r uxa chudini jan.
Na ja'an-r xa xá na'a-r xa ka kida-n.
Xá xini-r xa ka ja'an-n xa kundito-n
nikava nikuita, ko kuenda kiu
ñayiu n-ka xi'í ka kuu-n xa ña
naja'an ña'a-n. ²Chinuu koio nax ka
kida-n. Kidayika-i xa jandixa ña'a
ka-n chi ñatuka ka jandixa ña'a
va'a-n. Ñatu ka kida ndi'i-n xa juini
Ianyuux. ³Naja'an koio nax n-ka xo
teku-n hora n-ka xo dakua'a ña'a
ñayiu. Diuni naja'an koio xa n-ka xo
jandixa-n, te jandixa na'i koio xijan.
Natu ini koio xa n-ka kida-n kuechi.
Koo tu'a koio-n chi ma kachitnu'u
ña'a-r na hora xee ntuku-r. Ná xee
iin ñadu'u xee ntuku-r dian. ⁴Juini
n-ka date'a dava-n da'ma-n xa ña
n-ka jandixa ña'a-n, ko dava-n, ñatu
n-ka date'a-n da'ma-n. Ñayiu ñatu
n-ka date'a da'ma-i, dandukutu-r-yi
da'ma kuixi, te kutuu ka'nu-r xi'in-i

chi xijan kuu ta'u-i. ⁵Ñayiu na
ndaku nuu Kui'na, kui'no-i da'ma
kuixi, te ma ndada ndoo-r diu-i
nuu tutu yodotnuni diu ñayiu
kundito nikava nikuita. Ja'an-r xa
xini tna'a-r xi'in-i nuu Taa-r xi'in
nuu ángel, ia ka xinokuechi nuu-ia.
⁶Ñayiu xnini xa ja'an Espíritu-r, na
kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i
xi'in nuu dava ka ñayiu ka kukanu
ini ña'a xndaxio Asia de." Xa'a na
ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu
Sardes jan —kuu-ia, n-ja'an-ia
nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Filadelfia

⁷Ijan dada n-ja'an ka ntuku-ia:
—Chidotnuni ntuku xa na
ja'an-r te tunda'a-n nuu ángel, ia
xinokuechi nuu-r, Filadelfia xa na
ka'u ndodo-ia xijan nuu ñayiu ka
kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a
chidotnuni: "Ru'u ja'an ndaa ja'an
kuiti; ñatu vete-r te ii-r. Taxnuni-r
nuu n-xo taxnuni David, te ne'e-r
ndakaa n-xo ne'e-s. Nux xejoon-r
xa kikiu ñayiu nuu tuu-r, mayo
dada'an. Nux ña xejoon-r xa
kikiu-i, mayo ta'u tni nuu-r xa na
juejoon-r. Na ja'an-r xa ⁸xá na'a-r
xa ka kida-n te janda xtuu-n. Juini
xaku-n ka kukanu ini ña'a, ka
jandixa na'i-n xa n-ja'an-r. Ka ja'an
na'i-n xa ndeka tna'a-ro. N-kida-r
xa kunini dava ka ñayiu ñuu-n
xa n-ja'an-r, te mayo ndaku xa
dada'an-i xa kunini ñayiu dian.
⁹Dava ñayiu ñuu-n ka xe'en veñu'u
Kui'na, te ka ja'an-i xa ka jandixa
ña'a-i ná ka jandixa ña'a ñayiu
Israel, ko ñatu ndaa. Jini koio-i xa
xemani ña'a-r chi mee-r kada xa
xee koio-i nuu-n, te njuiin xiti koio-i.

¹⁰Ka kida-n xa n-ta'u tniur, te juini nda'u ka ya'a-n, ka kundee ini-n. Xaxe'e xijan chindee ña'a-r hora na daja'an ña'a Kui'na xa kada koio-n kuechi. Vax kuyatni kiu xee ntuku-i te daja'an-i ndaa ñayiu ñuñayiu xa kada-i kuechi. ¹¹Nu xaku kiu xee-i. Kuneva'a va'a xa xneva'a-n na kua'a maxku yo ñayiu dada'an xa tñii-n iin iin-n corona kuu ta'u-n. ¹²Ñayiu na ndaku nuu Kui'na, ji'in-i andiu, te kada-r xa kuenda kiu columna yitnii iin ve'e ku kuu koio-i xa ma kee-i veñu'u-ia io andiu. Tenee-r diu taa-r xi'in diu ñuu-ia columna jan. Ñuu ijan kuu Jerusalén xee. Nde andiu tunda'a Ianyuux ñuu ijan. ¹³Ñayiu xnini xa ja'an Espiritu-r, na kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i xi'in nuu dava ka ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio Asia de." Xa'a na ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu Filadelfia jan —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Carta n-tunda'a Sua jua'an Laodicea

Diuni n-ja'an ka-ia:

¹⁴—Chidotnuni xa na ja'an-r te tunda'a-n nuu ángel, ia xinokuechi nuu-r, Laodicea xa na ka'u ndodo-ia nuu ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio ijan. Xa'a na juña'a-ia: "Ru'u kuu testiu ja'an ndaa ja'an kuiti. Diuni kuu-r Ia n-kidava'a ndaa xa io. Xa n-xini-r xi'in nuu-r kachitnu'u ña'a-r. Na ja'an-r xa ¹⁵xá xini-r janda xtuu-n te xini-r xa ka kida-n. Kuenda kiu iin xa n-chi'i-ro yu'u-ro xa kaxi-ro te xa io-ro xa ndeyu'u-ro xaxe'e xa ñatu tna ini va'a-ro ka kuu-n. ¹⁶Xaxe'e xa kuenda kiu xijan ka kuu-n, kuu anu-r xa dandoo ña'a-r. ¹⁷Kue'e

xaxii-r io te kuika-r. Ña tuu nax ndoñu'u-r, ka kuu-n. Ñatu ka xini-n xa kuenda kiu ñayiu ña tuu nax neva'a te ka kunda'u ka kukee-i te ka kunda'u ini ña'a dava ka ñayiu ka kuu-n. Kuenda kiu ñayiu kuaa xi'in ñayiu ña tuu na da'ma-i io ka kuu-n. ¹⁸Jueen koio oro n-ndee nini nuu nu'u koko nuu-r xa na kukuika-n. Jueen koio da'ma kuixi nuu-r xa kui'no-n xa maxku ya'a ka-n xa januu chi kuenda kiu ñayiu io vichi ka kuu-n. Jueen koio tatna nuu-r xa kutatna nduchi nuu-n xa na nukonde'a-n chi kuenda kiu ñayiu kuaa ka kuu-n. ¹⁹Ñayiu xemani-r, jan do'o-r-yi te xanu ichi-r-yi ichi va'a. Xijan kuu xa chinuu koio janda ka kuu-n, te natu ini koio xa n-ka kida-n kuechi. ²⁰Kuna'a koio xa nuu xndaxio-n io-r te xko dakande-r ye'e-n. Nux iin ñayiu na tekku xa kana-r te nux na najaan-i ye'e-i, kiu-r ve'e-i xa kutuu-r xi'in-i te ku kaxi ka'nu-r xi'in-i. ²¹Ñayiu na ndaku nuu Kui'na ná n-ndaku mee-r nuu-i, tetutniur-yi xa taxnuni-r xi'in-i ná n-tetutniur ña'a Taa-r xa taxnuni-r xi'in-ia. Ná nukoo ka'nu-r xi'in taa-r, daa kunukoo ka'nu-r xi'in-i. ²²Ñayiu ka tekku tnu'u Espiritu-r, io xa kunini va'a koio-i xa ja'an-ia nuu-i xa ka kuu-i ñayiu ka kukanu ini ña'a xndaxio uxa ñuu xndatuu Asia de." Xa'a na ka'u ndodo ángel jan nuu ñayiu Laodicea jan —kuu-ia, n-ja'an-ia nuu-da.

Nduka'nu Ianyuux andiu

4 Nu n-ya'a xa du'a n-ja'an-ia, te n-xini-da xa nune ye'e andiu. N-tekku ntuku-da xa n-ja'an ná

n-kuu xa nda'i strompeta n-teku-da
vuelta ki'na nuu. Du'a n-ja'an xijan:

—Ta ki kaa ya'a na kachitnu'u
ña'a-r xa ya'a.

²Dana ini n-tu ini-da xa ndeka
ña'a-ia jua'an, te n-xini-da iin
silla ka'nu nuu nukoo Ia taxnuni
andiu. ³Ná kaa yuú nani jaspe
xi'in ná kaa yuú nani cornalina
kaa ñii Ia nukoo nuu silla ka'nu
jan. Nikanduu nuu nukoo silla jan
naduku nduu tkoya'nde. Ná kuii
yuú nani esmeralda, kuii tkoya'nde
jan. ⁴Diuni n-xini-da oko koon ka
silla xi'in oko koon se ka kunxa'nu
xtuu nikanduu nuu nukoo silla
ka'nu jan. Xtuu-s nuu silla jan te
xnde'a-s Ia nukoo me'ñu-s. Xni'no-s
da'ma kuixi te xñu'u corona oro
diki-s. ⁵Kee taxa nuu nukoo silla
ka'nu jan. Kana dau te ka'ndi. Ka
koko uxa xa xndaa ná xndaa itikava
do nuu silla ka'nu jan. Uxa xijan ka
kuu uxa espíritu Ianyuux. ⁶Diuni
do nuu silla jan io iin xa kaa ná kaa
mar. Ná kaa vidriu kaa, te kindi.

Xnii koon kiti dana xndaa me'ñu
silla ka'nu ka xi'in me'ñu sexa'nu
xtuu jan. N-ka naduku nduu-ti
silla ka'nu jan. Kue'e nduchi nuu-t
xndxio do nuu-t, do yata-ti du.
⁷Iin-ti kaa ná kaa nga'a. Inka-t
kaa ná kaa ncerru. Inka-t ne'e nuu
ñayiu, te kiti kuu koon kaa ná kaa
ñau. Ndava-ti. ⁸Io iñu ndixi kiti
dana xndaa jan. Io nduchi nuu-t do
yata ndixi-t, ka'a ndixi-ti xi'in diñi
ndixi-ti. Nde nuu ndixi-ti ndenee
nduchi nuu-t. Nduu xakuaa ka
ja'an-ti:

Ii Ianyuux, Ia kuu Xto'o-ro.

Ii Ianyuux, Ia kuu Xto'o-ro.

Ii Ianyuux, Ia kuu Xto'o-ro.

Taxnuni-ia nuu ntdanditu'u xa
io.

Kuu-ia Ia xa daa nga io te ji'in
ntuku-ia ñuñayiu.

Ka kuu-t.

⁹⁻¹⁰Ka ndadaka'nu nkoon kit dana
xndaa jan Ia xa daa nga ndito, te
ma kiu ma ñuu kuú-ia, te nukoo-ia
nuu silla ka'nu xa taxnuni-ia.
Diuni ka najuen tnu'u ña'a-ti, te
ka xia'an-ti xa n-ka kuta'u-t nuu-ia.
Ntna'a vuelta du'a ka kida nkoon
kit ijan, ka xe juiin xiti nttaa
sexa'nu ka kunxa'nu jan nuu Ia
xa daa nga io, te ma kiu ma ñuu
kuú-ia, xa ndadaka'nu-s-ia tuku, te
ka jantuu-s nttaa-s corona-s nuu-ia,
te ka xia'an-s:

¹¹Kuu-n Xto'o-da, Taa-ro Ianyuux.

Io xa ndadaka'nu ña'a-da.

Io xa najuen tnu'u ña'a koio-da.

Io xa taxnuni-n.

Chi ndixi n-xani ini nttaa xa io
andiu xi'in ñuñayiu.

Nttaa xa'a io chi daa n-juini-n.

Rollo tutu yodotnuni nunda'a tkolelu

5 Ijan dada n-xini-da xa nunda'a
Ia nukoo nuu silla ka'nu jan
iin rollo tutu xdenee uxa sellu ñua
xndedi yu'u-i. Nda'a kua'a-ia ne'e
tutu jan. N-kua'a nuu n-kua'a yata
tutu jan. ²Diuni n-xini-da iin ángel.
Kaa-ia xa yo ndaku-ia. Xee kana-ia:
—¿Ndeda ñayiu n-kida mee ni xa
va'a na kua'a ndata-i sellu xdenee
rollo tutu nunda'a Ia nukoo nuu
silla ka'nu te ndaxni'no-i? —kuu-ia,
n-xijan tnu'u-ia.

³Nayo n-kida mee ni xava'a xa na
kua'a ndata-i nuu ndenee sellu te
ndaxni'no-i. Ni andiu, ni ñuñayiu,
ni nuu xyinduxi ndiyi ñavada io

ñayiu kua'a ndata nuu ndeneee sellu jan. Ni ñayo ndaku xa jini-i nax yodotnuni. ⁴Yo n-nda'i-da chi ñayo n-kida xa va'a xa ndaxni'no-i tutu tuni'no jan, ni xa jini-i nax yodotnuni. ⁵Ijan dada n-ja'an iin sexa'nu kunxa'nu nukoo ijan nuu-da:

—Maxku nda'i-n. Kuna'a xa Ia kuu da'ya dana Judá, Ia kuu da'ya dana David, n-ndaku-ia nuu Kui'na. Ndaku-ia xa ndata-ia nuu xndeneee uxa sellu tutu tuni'no ya, te ndaxni'no-ia. (Nani-ia Nga'a Judá.)

⁶Ijan dada n-xini-da iin tkolelu. Kaa-ti xa yuchi n-xi'í-ti te n-nandoto-ti. Iin ndodo-ti dava dava diki silla ka'nu ka jan. N-ka naduku nduu ña'a nkoon kit dana xndaa jan xi'in oko koon sexa'nu ka kunxa'nu jan. Uxa ndiki tkolelu jan io, te io uxa nduchi nuu-t. Uxa ndiki-t xi'in uxa nduchi nuu-t kuu uxa espíritu Ianyuux kixi nitu'u ñuu ñuñayiu. ⁷N-tñii-ti tutu ne'e nda'a kua'a Ia nukoo nuu silla ka'nu jan, ⁸te n-ka xe juuin xiti nkoon kit dana xndaa xi'in oko koon sexa'nu ka kunxa'nu jan nuu-ti. Ntdaa-s xne'e arpa xi'in ko'o oro chitu duxa. Hora kayu duxa jan te juan ndaa ñu'a jan andiu, naja'an Ianyuux xa ka xijan ta'u ñayiu n-kida-ia xa nduu-i ñayiu ii. ⁹Ka xita sexa'nu jan iin ndudu xee nuu tkolelu kuu Jesús jan. Du'a ka xita-s:

Mee-n, io xa tñii-n tutu tuni'no de,
te ndata-n nuu xndeneee sellu de.
Chi n-xi'í-n yuchi, nandikaa
ñayiu ñuñayiu ji'in andiu
n-chiya'u-n kuechi-i.
N-xatu niñi-n xa ku kuu-i
ntdaa-i da'ya Ianyuux.

¹⁰Mee-n n-kida xa ku kuu-da ñayiu taxnuni nuu ñayiu ñuñayiu.
Diuni n-kida-n xa ku kuu-da dutu, te junukuechi koio-da nuu Taa-ro Ianyuux.

Ka kuu sexa'nu, ka xia'an-s.

¹¹Ijan dada n-teku-da xa kue'e ángel, ia ka xinokuechi nuu Ianyuux, ka ja'an. Kue'e xa kue'e millón ángel jan n-xini-da. N-ka naduku nduu-ia silla ka'nu jan xi'in nuu xtuu kiti dana xndaa jan xi'in sexa'nu ka kunxa'nu jan. ¹²Xee ka kana-ia:

Io xa taxnuni tkolelu, Ia kuu kiti n-xi'í yuchi, te n-nandoto-ia.
Io xa kinda'a-ia ntdaa xa io, te ku kuu xaxii-ia xijan.
Na najuen tnu'u-ro-ia.
Na ndadaka'nu-ro-ia.
Na nakuetu-ro nuu-ia du,
chi xini-ia ntdanditu'u xa ya'a ñuñayiu xi'in xa ya'a andiu.
Na iin xa ma kada-ia.

Ka kuu-ia.

¹³Ijan dada n-teku-da xa n-ka ja'an ntdaa xa n-kidava'a Ianyuux xndaxio andiu, ñuñayiu xi'in ntdaa xa xndaxio ka'a ñu'u, xa xndaxio nuu mar du.

Ka xia'an tna'a koio xijan:

Na nakuetu-ro nuu tkolelu xi'in nuu Ia nukoo nuu silla ka'nu.
Na najuen tnu'u-ro-ia.
Na ndadaka'nu-ro-ia.
Na nakuetu-ro nuu-ia.
Taxnuni-ia nuu-ro ntdaa-ro.
Nikava nikuita du'a na ku kuu.

¹⁴Ijan te ja'an nkoon kit dana xndaa jan:

—Daa na koo.

N-ka xe juuin xiti oko koon sexa'nu ka kunxa'nu jan te n-ka ndadaka'nu-s Ianyuux.

Uxa nuu xndedi sellu rollo tutu

6 Ijan dada n-xini-da xa n-ndata
Ia kuu tkolelu jan iin xa ndedi
yu'u tutu tuni'no jan te ndenee sellu.
Diuni n-teku-da xa xee n-kana iin
kit dana kaa jan. Ná kuu xa kana
dau kuu xa kana-t. N-ja'an-t nuu-da:
—Ne'e, kunde'a-n xa.

²N-xe'en-da nuu-ti te n-xini-da iin
caballu kuixi yodo iin se ne'e iin
kuxi. N-ni'i-s iin corona. N-kee-s
xa juan jantna'a-s xi'in ñayiu te
ndaku-s nuu-i.

³Ijan dada n-ndata tkolelu jan
inka xa ndedi yu'u tutu tuni'no jan
te diuni ndenee sellu. Te n-teku-da
xa n-ja'an inka kit dana kaa jan.
N-ja'an-t:

—Ne'e, kunde'a-n xa.

⁴N-xe'en-da nuu-ti te n-xini-da xa
n-kee inka caballu. Caballu kue'e
kuu-t, te diuni iin seyii yodo-ti.
N-ta'u tniuu nuu-s xa kada-s xa
ma kutuu mani ka ñayiu ñuñayiu.
N-ta'u tniuu xa na kada-s xa ka'ni
tna'a ñayiu. Ni'i-s iin espada ka'nu.

⁵N-ndata ntuku tkolelu nuu
ndenee sellu kuu uni. Ijan te
n-teku-da xa n-ja'an inka kit dana
kaa jan. N-kana-t:

—Ne'e, kunde'a-n xa.

N-xe'en ntuku-da te n-xini-da
iin caballu tnuu yodo inka ntuku
seyii. Nda'a kua'a-s ne'e iin koku'a.

⁶Me'ñu nkoon kit dana xndaa jan
n-teku-da xa n-ja'an ntuku:

—Xa jenyau'u iin seyii xa kidatniu-s
iin kiu ya'u iin litro triu. Dani ya'u
uni litro cebada. Maxku datiu-n aciti
xi'in vinu na ña'a nkaa ya'u.

⁷N-ndata ntuku Ia ijan nuu
ndenee sellu kuu koon. Ijan te

n-teku-da xa n-ja'an inka kit
dana kaa jan. Kit kuu koon kuu-t.
N-kana-t:

—Ne'e, kunde'a-n xa.

⁸N-xe'en ntuku-da te n-xini-da iin
caballu nyaa yodo iin ñayiu. Ndiyi
nani-i. Yata Ndiyi jan ndijun nuu
ka xe konduxi ndiyi. Te n-ta'u tniuu
nuu-i xa taxnuni-i iin parti ñuñayiu
te n-kendoo uni parti. Kada-i xa
kuú ñayiu taxnuni-i nuu-i. Jantna'a
dava ñayiu ijan te ka'ni tna'a dava-i.
Dava-i kuú doko. Dava-i kuú kue'e
nde'e, te dava-i ka'ni ña'a kití nde'e
xndaxio yuku.

⁹Nu n-ndata-ia nuu ndenee sellu
kuu o'on, n-xini-da anu ñayiu n-ka
xi'í xa n-ka jandixa-i lanyuux xi'in
xaxe'e xa n-ka ja'an-i tnu'u-ia nuu
ñayiu. Ka'a iin altar xyuku-i. ¹⁰Xee
ka ja'an anu jan. Ka ja'an-i:

—Taa-ro lanyuux, Ia ja'an
ndaa ja'an kuiti, Ia taxnuni nuu
ntdanditu'u xa io. ¿Nakiu nañuu
daya'a-n juxtixia ñayiu ñuñayiu
n-ka xa'ni ña'a na kua'a na
ndenaa xa n-ka kida ña'a koio-i?
¹¹N-xia'an-ia iin iin dijun kuixi
te kani anu jan. N-ja'an-ia nuu-i
xa na ndetatu na'i koio-i ita'u ka.
Ndena kuú ndi'i ñayiu ka kuu ñani
tna'a-i ka xinokuechi nuu-ia ná n-ka
xi'í mee-i, ijan dada dandenaa-ia.
Ñani-ro kuu tna'a ndaa-ro xa
ka kuu-ro ñayiu ka kukanu ini
Jesucristu.

¹²Nu n-ndata-ia nuu ndenee sellu
kuu iñu, n-xini-da xa yo nde'e
n-kidi ñutnaa ñuñayiu. N-ndutnuu
nuu ngandii. Ná kaa idi nchiva
tnuu kunchi kaa-ia. N-ndukue'e
nuu yoo. Nanga kaa niñi kaa-ia.
¹³N-ka junkoio chudini xndaxio

andiu nuu ñu'u. Ná ka junksio higo yi'i hora kane nde'e tachi n-ka junksio-ti. ¹⁴N-ndoñu'u andiu. Ná kuu xa natuni'no iin tutu daa n-kuu xa n-natuni'no andiu. Te ntdaa yuku n-dama nuu xtuu-i. Dani isla n-dama nuu xndaa ni'no-i. ¹⁵N-ka kiuv'a se ka taxnuni ñuñayiu, se ka kunxa'nu, se ka taxnuni nuu iin mil soldado du yau xndii tnduu xi'in ka'a toto xndatuu yuku. Dani n-ka kida ñayiu unu kuika xi'in se ka kidatniu du'a nuu xto'o-s, ñayiu ña yoo xto'o du. ¹⁶Te ka xia'an ñayiu ijan nuu tnduu xi'in toto jan: —Ndua ndodo ña'a koio chi yo ka kiti ini Ia nukoo nuu silla ka'nu xi'in tkolelu xa maxku kunde'a ña'a ka-ia.

¹⁷Du'a ka xia'an koio-i chi n-xee kiu kada u'u-ia-i xaxe'e xa n-kiti ini-ia nuu-i te mayo-i kaku.

Iin cientu uu diko koon mil da'ya dana Israel n-xe kondenee sellu tnee

7 Nu n-ya'a ntdaa xa'a, n-xini-da koon ángel, ia ka xino kuechi nuu Ianyuux. Xniñi-ia nkoon lado ñuñayiu xa xndi'u-ia nuu tachi xa maxku kane-i nuu ñu'u, ni nuu mar, ni xa maxku dakanda-i ni iin yutnu io ñuñayiu. ²Te n-xini-da inka ángel do nu kane ngandii. Ne'e-ia sellu Ianyuux ndixa. Xee n-kana-ia nuu nkoon ángel n-ka xe konetniu xa kada dañu-ia ñu'u yichi xi'in mar. Du'a n-ja'an-ia:

³—Maxku ña'a kada koio-n ñu'u xi'in mar xi'in yutnu nde na tenee koio-r sellu Taa-ro Ianyuux tnee ñayiu ka xinokuechi nuu-ia.

⁴Te n-teku-da nadaa ñayiu nkondenee sellu tnee-i. Iin cientu

uu diko koon mil ñayiu kuu da'ya dana Israel n-ka xe kondenee sellu tnee. ⁵Uxi uu mil da'ya dana Judá, uxi uu mil da'ya dana Rubén, uxi uu mil da'ya dana Gad, ⁶uxi uu mil da'ya dana Aser n-ka xe kondenee sellu te'u. Diuni n-ka xe kondenee sellu te'u uxi uu mil da'ya dana Neftalí xi'in uxi uu mil da'ya dana Manasés, ⁷uxi uu mil da'ya dana Simeón, uxi uu ka mil da'ya dana Leví xi'in uxi uu mil da'ya dana Isacar. ⁸Dani n-ka xe kondenee sellu te'u uxi uu mil da'ya dana Zabulón, uxi uu mil da'ya dana José, xi'in uxi uu mil da'ya dana Benjamín du.

Kue'e xa kue'e ñayiu xni'no da'ma kuixi

⁹Nu n-ya'a xa'a, n-xini ntuku-da xa xyuku ntdantu'u ñayiu ñuu ñuñayiu nuu Ia nukoo nuu silla ka'nu xi'in nuu tkolelu. Nandikaa ñayiu xyuku. Kue'e-i xa kue'e-i xyuku. Mayo kundee ka'u-i-yi. Ntdaa-i xni'no da'ma kuixi te xnunda'a-i ñuu. ¹⁰Xee ka kana-i ntdaa-i. Du'a ka kana-i:

N-dananita'u ña'a Taa-ro

Ianyuux, Ia nukoo nuu silla ka'nu.

N-dananita'u ña'a tkolelu.

¹¹N-ka naduku nduu ángel, ia ka xinokuechi nuu Ianyuux sexa'nu ka kunxa'nu jan. Sexa'nu jan n-ka naduku nduu nkoon kit dana xndaa jan, te kit ijan n-ka naduku nduu silla ka'nu jan. N-ka xe juuin xiti ángel jan, te n-ka ndadaka'nu-ia Ia nukoo nuu silla ka'nu jan. ¹²Ka ja'an-ia:

Daa na koo.

Na nakuetu-ro nuu Taa-ro Ianyuux.
Na ndadaka'nu-ro-ia.

Na najuen tnu'u-ro-ia,
chi xini-ia ntdanditu'u xa ya'a
ñuñayiu xi'in xa ya'a andiu.

Na iin xa ma kada-ia.

Na juña'a-ro xa n-ka kuta'u-ro
nuu-ia.

Na taxnuni-ia nuu ntdanditu'u ñuu.

Daa na ku kuu nikava nikuita.

Ka kuu ángel jan.

¹³Ijan dada n-xijan tnu'u ña'a iin
sexa'nu kunxa'nu jan:

—¿Jundu ka kuu ñayiu xni'no
da'ma kuixi ya te ndexu vaxi
koio-i?, xani ini-n u.

¹⁴—Mee nga-n na'a, Dito —
kuu-da, xia'an-da.

Te n-kachitnu'u ña'a-s:

—Ñayiu ya'a kuu ñayiu yo nda'u
n-ka ya'a xa n-ka kida u'u ña'a ñayiu
xaxe'e xa n-ka kukanu ini-i Jesucristu.
N-ka nakate ni'no-i da'ma-i nuu niñi
tkolelu xa n-ka ndadakiyi-i da'ma-i.

¹⁵Xijan kuu xa xyuku-i nuu nukoo
silla ka'nu nuu nukoo Taa-ro Ianyuux.
Ka xinokuechi-i nuu-ia xiti veñu'u-ia
nduu xakuaa. Ñunuu-ia-i xa maxku
ña'a ya'a koio-i. ¹⁶Mayo ka-i kojón, ni
mayo ka-i yichi ndute, Ni ma teñu'u
ña'a ka ngandii; Ma nda'u ka ya'a-i
nuu ka'ni ngandii. ¹⁷Ma du'a ka ya'a
koio-i chi junuu ña'a tkolelu iin ndodo
silla ka'nu. Na ñunuu ñayiu tkachi-i
junuu-ia-i. Kandeka ña'a-ia ji'in nuu
kane ndute ko'o-i xa kundito-i nikava
nikuita. Kada Ianyuux xa ma nda'i
ka-i —kuu sexa'nu jan nuu-da.

**N-ndata ñua nuu ndenee
sellu kuu uxa**

8 N-ndata ntuku Ia kuu tkolelu
jan nuu ndenee sellu kuu uxa.

Ijan te nanii nga n-xiñi andiu naxa
dava hora. ²Ijan dada n-xini-da
uxa ángel xniñi nuu Ianyuux te ni
uxa-ia n-ka ni'i iin iin strompeta.

³Ijan dada n-xee inka ángel ne'e
iin censariu oro. N-nujuiin-ia yatni
altar io ijan. N-ni'i-ia kue'e duxa
xa daka-ia xi'in duxa n-ka tnaa
ntdaa ñayiu n-kida Ianyuux xa n-ka
ndunini-i xiti censariu jan hora ka
xijan ta'u-i nuu-ia. N-xajan ndodo-ia
xijan nuu altar oro nde'a tna'a
xi'in silla ka'nu jan. ⁴Yatni nuu tuu
Ianyuux n-kane ñu'a censariu ne'e
ángel, ia xinokuechi nuu-ia. Nini
kane ñu'a jan naja'an Ianyuux tnu'u
ka xko ja'an ntdaa ñayiu n-kida-ia
xa n-ka nduu-i ñayiu ii hora ka xko
xijan ta'u-i nuu-ia. ⁵N-dakeé ángel
jan ñu'u tkua yodo yuku nuu altar
censariu jan, te n-dajunkoio-ia ñu'u
jan ñuñayiu. Nde'e n-ka'ndi, te
n-kana dau. N-xeye'e. N-kee taxa te
nde'e n-kidi ñutnaa ñuñayiu.

Uxa strompeta

⁶N-ka ndone'e uxa ángel xne'e
strompeta jan strompeta jan xa tiu
koio-ia. ⁷N-tiu iin-ia strompeta-ia,
te n-xini-da ñiñi xi'in ñu'ú daka
niñi. Te n-dajunkoio-ia xijan
ñuñayiu. N-kayu iin parti ñuñayiu
te n-kaku dava ka. Ntna'a iin yutnu
io ñuñayiu n-naa uni-tnu. N-kayu
ntdaa ite, ku'u, yua du. Ni iin xa'a
ñatu n-kaku.

⁸N-tiu inka ángel strompeta-ia
te n-dajungava-ia iin tnduu ka'nu
koko nuu mar. Iin parti mar nduu
niñi, te dava n-kaku. ⁹Ntna'a iin
kit io mar, n-xi'i uni-ti. Ntna'a iin
barcu xika nuu mar n-ka naa uni-i
te dava-i n-ka kaku.

¹⁰N-tiu ángel kuu uni strompeta-ia te jungava chudini ka'nu koko ná koko iin itikava ka'nu ñuñayiu. Ntna'a iñ de'va nuu xika ndute ñuñayiu n-xino iin parti-ti uni de'va jan, te ña tuu nax n-ya'a dava ka de'va. Diuni n-xino ntaka inka parti-ti ntaka nuu kane ndute. ¹¹Ajenjo nani chudini ijan. N-ku ua ndute nuu n-xino ntaka pedazo chudini jan. Yo kue'e ñayiu n-ka xi'í xaxe'e xa n-ka xi'i-i ndute ijan.

¹²N-tiu ángel kuu koon strompeta-ia te n-tiu iin parti ngandii. N-tiu iin parti yoo. Diuni n-tiu iin parti ntaka chudini. N-kunee iin parti nuu ngandii te dava nduu nga n-ndii. Dani n-kunee iin parti nuu yoo xi'in ntaka chudini, te ñatuka n-ndii-ia xi'in-ti xakuaa.

¹³N-xini ntuku-da iin ñau xiko dava andiu. Xee ja'an-ti. Du'a n-ja'an-ti:

—Naka nda'u ya'a koio ñayiu io ñuñayiu. Naka nda'u ya'a koio ñayiu io ñuñayiu. Naka nda'u ya'a koio ñayiu io ñuñayiu chi tiu koio uni ka ángel strompeta-ia —kuu-t.

9 N-tiu ángel kuu o'on strompeta-ia te n-xini ntuku-da xa jungava iin chudini ñuñayiu. Nunda'a-ti ndakaa xa najaan-ti yu'u nua ña xe ndi'i. ²N-najaan-ti yu'u nua jan te n-kane ñu'a yu'u-i. Xaku kuu xa nuñu'a iin xitnu ka'nu. Ñu'a ijan n-kida xa n-kunee nuu ngandii. Diuni n-kida-i xa n-kunee ñuñayiu. ³Nuu ñu'a jan n-ka kee langosta, te n-ka xitendodo-ti nitu'u ñuñayiu. Ná nde'e tdu'an io ñuñayiu xa tuu

ña'a-t, daa nde'e langosta jan xa kaxia'an-t. ⁴N-ta'u tniu nuu-ti xa ma kaxi-ti yua, ni ite, ni ku'u, ni yutnu. Ni iin xa kuui io ñuñayiu ma kaxi-ti. Diko ni ñayiu ñatu xndenee sellu lanyuux tnee-i kada u'u-t.

⁵Diuni n-ta'u tniu nuu-t xa ma ka'ni-ti ñayiu ijan, diko ni na kada u'u ña'a-ti o'on yoo. Ná xatu ñii-ro xa tuu ña'a tdu'an daa xatu ñii ñayiu kaxi langosta jan. ⁶Tiempu ijan nduku ini ñayiu xa kuú-i, ko ma ni'i-i mudu kuú-i. “Va'a ka nu na kuú-ro”, kachi koio ñayiu ijan, ko ma kuu xa kuú-i.

⁷Xndaxio tu'a langosta jan ná xndaxio tu'a caballu ka xkodo soldado jin jantna'a. Xñu'u diki langosta jan corona. Ná xndaa corona oro xndaa. Ná xndaa nuu ñayiu xndaa nuu-t. ⁸Ná kaa idi diki ñadi'i kaa idi diki-ti. Ná xndaa nu'u nga'a xndaa nu'u-t. ⁹Ná kaa kaa ndi'u pechu soldado kaa xa ndi'u pechu-ti. Ná kunda'nde xe'e caballu xñu'u carreta xa ka kendava-t hora ka jantna'a soldado, daa kuu xa ka ndava langosta jan. ¹⁰Kaa du'an-t ná kaa du'an tdu'an, te diuni io iñu nuu du'an-t ná iñu nuu du'an tdu'an. O'on yoo tuu-ti ñayiu. ¹¹N-kane iin ángel nua ña xe ndi'i jan, te ángel ijan taxnuni nuu-ti. Abadón nani ángel ijan hebreu, te Apolión nani-i griegu. ¹²Ijan te n-teku ka-da xa n-ja'an:

—N-ya'a xa n-ka kida u'u langosta ñayiu, ko uu ka vuelta nda'u ya'a koio-i.

¹³N-tiu ángel kuu iñu jan strompeta-ia, te n-teku-da xa n-ja'an iin xa n-ja'an. Nu xndodo nkoon ndiki yu'u altar oro io yatni

nuu tuu Ianyuux, n-ja'an xijan, te n-teku-da. ¹⁴Xia'an xijan nuu ángel kuu iñu ne'e strompeta jan:

—Dayaa nkoon ángel xndijun yatni yu'u ndute xika de'va ka'nu nani Éufrates.

¹⁵Te n-ka yaa nkoon ángel jan xa ka'ni koio-i ñayiu kiu ijan. Ntna'a iin cientu mil ñayiu io ñuñayiu n-xi'í oko uxi uni mil-yi.

¹⁶N-teku-da xa uu cientu millón soldado xyodo caballu xyuku ijan. ¹⁷Du'a xndaa caballu xi'in soldado n-kida Ianyuux xa n-xini-da. Du'a xndaa pechu-ti xi'in pechu soldado jan. Ná kue'e ñu'ú koko kue'e pechu-ti xi'in pechu-s, te ná kuaan azufri kuaan pechu-ti xi'in pechu-s. Diuni tndee. Ná xndaa diki nga'a xndaa diki caballu jan. Kee ñu'ú, ñu'a, azufri yu'u-t. ¹⁸Xaxe'e xa n-kee ñu'ú, ñu'a xi'in azufri yu'u caballu jan n-ka xi'í ñayiu. Ntna'a iin cientu mil ñayiu io ñuñayiu n-xi'í oko uxi uni mil-yi. ¹⁹Yu'u-ti xi'in du'an-ti n-kida u'u ñayiu. Ná xndaa koo xndaa du'an-ti, te diki koo jan n-kida u'u ñayiu.

²⁰Ñayiu ña tuu nax n-ka kida ña'a yu'u-ti xi'in du'an-t, ña n-ka natu ini-i xa n-ka kida-i kuechi. Ñayo-i n-ka natu ini xa xjuiin xiti-i nuu ntaka xaloko xi'in xa ka xko nakuetu-i nuu-i. Ñayo-i n-ka natu ini xa xjuiin xiti-i nuu santo oro, nuu santo plata xi'in nuu santo bronce. Ni ña n-ka natu ini-i xa xjuiin xiti-i nuu yu'ú xi'in nuu yutnu ka kuu ianyuux-yi. Diuni ñayo-i n-ka dandoo xa ka xko nakuetu-i nuu xijan. Ñatu xndito xijan chi ñatu teku-i, ni ñatu xika-i. ²¹Diuni ña n-ka natu ini ñayiu jan xa ka

xa'ni-i ndiyi, ni ña n-ka natu ini-i xa ka chibruju-i ñayiu, ni ña n-ka natu ini-i xa xndaa-i xi'in ñayiu ña n-ka tnunda'a xi'in-i, ni ña n-ka natu ini-i xa ka du'u-i.

Rollo luchi tutu yodotnuni nunda'a ángel

10 N-xini-da inka ángel kaa xa yo ndaku-ia vax juun andiu. Ndido tkoya'nde diki-ia. Koko nuu-ia ná koko ngandii te xndaa xe'e-ia xi'in kajan-ia ná kaa ñu'ú koko. ²Nunda'a-ia rollo luchi tutu n-nandika. N-xino-ia ñuñayiu, te n-xani-ia xe'e kua'a-ia nuu mar, te n-xani-ia xe'e datni-ia nuu ñu'u yichi. ³Xee n-kana-ia. Ná kuu xa kau nga'a kuu xa n-kana-ia. Nu n-kana-ia, te uxa vuelta n-kana dau. ⁴Nu n-teku-da xijan, n-juini-da xa chidotnuni-da xa ya'a, ko ña n-kuu chi n-teku-da xa n-ja'an andiu. Du'a n-ja'an:

—Maxku chidotnuni-n tnu'u n-teku-n. Anu ni mee-n kuna'a — kuu xijan.

⁵N-ndone'e ángel n-xini-da nujuiin nuu ndute xi'in nuu ñu'u jan nda'a kua'a-ia andiu. ⁶N-chinaa-ia Ianyuux xa ma kukuee ka xa ya'a xa io xa ya'a. N-chinaa-ia mee Ianyuux xa kuu-ia Ia daa nga io, Ia níkava níkuita kutuu, Ia n-kidava'a andiu, ñuñayiu, mar xi'in ntadaa xa io andiu, ntadaa xa io ñuñayiu, ntadaa xa io mar du. ⁷Ma kukuee ka chi na xee hora tiu ángel kuu uxa strompeta-ia, jin tna'a xa ñu ini Ianyuux xa kada-ia. Idii mee-ia xini xa ya'a. Jin tna'a xa n-ja'an-ia nuu se n-ka ja'an xa n-ja'an-ia nuu ñayiu xa n-ka xinokuechi-s nuu-ia.

⁸N-teku ntuku-da xa n-ja'an nde andiu inka vuelta. Diuni xa n-ja'an xa ki'na nuu n-ja'an ntuku. Du'a n-ja'an:

—Juan je'en rollo luchi nandika nunda'a ángel nujuiin nuu mar xi'in nuu ñu'u jan —kuu xijan.

⁹N-xetu'a-da nuu nujuiin ángel jan te n-xijan-da rollo luchi tutu n-nandika jan, te n-ja'an-ia nuu-da:

—Kaxi rollo ya. Ná vidi ndudi ñuñu vidi hora na kiu yu'u-n, ko hora na xino xiti-n ndu ua —kuu-ia.

¹⁰N-tñii-da rollo luchi n-nandika nunda'a ángel jan te n-xaxi-da. Hora n-xadi-da vidi ná vidi ndudi ñuñu, ko nuu n-xino xiti-da, n-ndu ua.

¹¹Te n-ka ja'an ángel jan nuu-da: —Kidayika-i xa ja'an ntuku-n tnu'u lanyuux nuu ntaka ñayiu ñuñayiu. Ja'an-n nuu nandikaa nanditu'u ñayiu tnu'u-ia. Nani ja'an-n nuu ñayiu ñatu taxnuni, dani ja'an-n nuu se ka taxnuni.

Uu se ka kuu testiu

11 N-ni'i-da iin vara kaa ná kaa vara xetniu-ro xa tñii-ro medida te n-ja'an iin xa n-ja'an:

—Ndojuuin. Juan chiku'a veñu'u lanyuux xi'in altar, te ka'u-n ñayiu ka xe kajan ta'u ijan, ²ko maxku chiku'a-n nukeñu'u chi ijan kuu kuenda ñayiu ña ka jandixa lanyuux. Ñayiu ña ka jandixa-ia jan kada u'u ñayiu io ñuu ii lanyuux uu diko uu yoo. ³Tunda'a-r uu seyii xa na ja'an-s xa n-ja'an-ia nuu ñayiu iin mil uu cientu uni diko kiu. Kui'no-s nduu-s da'ma ndayu xkui'no ñayiu hora kuko'yo ini-i.

⁴Kuenda kiu nduu tnu olivo xi'in nduu candrelu xtuu nuu tuu ru'u, la kuu xto'o ñuñayiu kuu nduu se ya'a. ⁵Ñayiu na jini u'u nduu se ya'a te ku kuu-i xa kada u'u-i-si, kee yañu'u yu'u-s te teñu'u-s-yi, te kuú-i. Du'a ya'a ñayiu na kani ini xa kada u'u-i-si. ⁶Kada-s nduu-s xa mee ni xa ndii ntadaa kiu ja'an-s tnu'u lanyuux nuu ñayiu. Ma juun dau ntadaa kiu ijan. Diuni ndada-s ndute niñí. Hora kuu anu-s nduu-s xa kada-s xa nda'u ya'a ñayiu ñuñayiu, hora ijan daa kada-s.

⁷Hora na daxinokava-s xa ja'an-s nuu ñayiu xa n-ja'an lanyuux, kane iin kit nde'e nua nuu n-kane Apolión te jantna'a-ti xi'in-s. Ndaku-ti nuu-s te nduu-s ka'ni ña'a-ti.

⁸Kavatuu yiki kuñu-s ichi ka'nu ñuu ka'nu nuu n-ka xatakaa dika-s Jesús, la kuu xto'o-ro. Ñuu ijan ka dandee ñayiu Sodoma xi'in Egipto. ⁹Uni yodo kiu kavatuu yiki kuñu-s ijan, te nandikaa ñayiu ñuñayiu kunde'a ña'a. Mayo-i juejoon xa nkonduxi-s. ¹⁰Hora na kuú nduu se ijan yo kuvete koio-i. Yo kudi ini koio-i chi ma kuu ka xa kada u'u ña'a nduu se ijan. Juña tna'a koio nga-i iin xa juña tna'a nga-i xaxe'e xa n-ka xi'i-s. ¹¹Kiu kuu koon nadandoto lanyuux nduu se ijan. Ndokoo koio-s te ñayiu kunde'a ña'a yo yu'u koio-i. ¹²Ijan dada n-kida lanyuux xa n-teku ntuku-da xa n-ja'an iin xa n-ja'an nde andiu nuu nduu se ijan:

—Ta ki kaa koio ya'a.

Te ndeka ña'a vikó juan ndaa andiu te n-ka xo nde'a ña'a se ka xini u'u ña'a. ¹³Nde'e n-tnaa hora

ijan. Xaxe'e xa nde'e n-kidi ñutnaa jan ñuu ijan n-naa iin parti-i. Uxa mil ñayiu n-xi'í. Yo n-ka yu'u ñayiu ña n-ka xi'í xa daa n-kuu, te n-ka naja'an-i la tuu andiu.

¹⁴N-ya'a xa nda'u n-ka ya'a ñayiu vuelta kuu uu, te ma kukuee xa nda'u ya'a koio-i inka ntuku vuelta.

Strompeta kuu uxa

¹⁵N-tiu ángel kuu uxa strompeta-ia, te n-teku-da xa xee n-ka ja'an andiu. Du'a ka ja'an: Ñatuka taxnuni se n-ka taxnuni, chi lanyuux xi'in Jesucristu taxnuni ñuñayiu vitna.

Nikava nikuita taxnuni koio-ia.

¹⁶N-ka xe juuin xiti oko koon sexa'nu ka kunxa'nu xtuu nuu silla-s yatni nuu nukoo silla lanyuux jan, te n-ka nakuetu-s nuu-ia. ¹⁷Du'a n-ka ja'an-s xa n-ka nakuetu-s nuu-ia:

Taa-ro lanyuux, Xto'o-da nttaa-da kuu ña'a.

Na kuta'u-da xa taxnuni-n nuu ntdanditu'u xa io.

Ñayo taxnuni nuu-n.

Daa nga io-n.

N-kixe'e-n xa taxnuni-n nuu ñayiu jandixa ña'a vitna.

¹⁸N-xee hora ndadandaa-n kuechi dava ñayiu nación ñuñayiu ka kiti ini nuu-n,

chi kiti ini-n nuu-i tuku.

Diuni n-xee hora ndadandaa-n kuechi ñayiu n-ka xi'í te n-ka nandoto-i.

N-xee kiu dananita'u-n se n-ka xinokuechi nuu-n, se n-ka xo ja'an xa n-ja'an-n nuu ñayiu.

N-xee kiu nanita'u ñayiu n-kida-n xa n-ka nduu-i ñayiu ii.

Xndaxio ñayiu ya'a xañu'u nuu-n. Dava-i ndandi'i, te dava-i ka kuu ñayiu dakuu nga.

Te danaa-n ñayiu n-ka danaa ntaka ñuu io ñuñayiu.

Ka kuu sexa'nu ka kunxa'nu jan.

¹⁹Ijan dada n-xini-da xa nune veñu'u lanyuux io andiu, te xiti veñu'u jan n-xini-da xatnu n-kidava'a Moisés. Xatnu ijan kaa ni'no tutu n-kidakutu lanyuux xi'in ñayiu Israel xa n-kida-ia xi'in-i iin tratu.

N-xeye'e te nde'e n-kee taxa. Nde'e n-ka'ndi. Diuni n-kana dau. Nde'e n-taa te nde'e n-juun ñiñi.

Ñá nukoo andiu xi'in kiti kuu dragón

12 Inka ntuku vuelta n-dande'a ña'a lanyuux iin xa n-dande'a ña'a-ia. N-xini-da iin ñadi'i nukoo andiu duku ni'no ña'a ngandii. Vestido-ña kuu-ia. Ñu'u diki-ña iin corona ndenee uxi uu chudini, te neñi ndodo-ña yoo. ²Xee kanaxiin-ña xa xaxia'an xiti-ña chi n-xee hora kaku da'ya-ña. ³N-kida ntuku lanyuux xa n-xini-da iin xa io kaa. N-xini-da xa nukoo iin dragón ka'nu andiu. Kue'e-ti. Uxa diki-t io te uxi ndiki-t jan ñu'u corona. ⁴Io du'an-t te du'an-t jan n-dataka dava chudini io andiu. N-dajunkoio-t chudini n-dataka-t jan ñuñayiu. Yatni nuu nukoo ñadi'i jan nujuiin-ti xa kaxi-t da'ya-ña hora na kaku-i. ⁵N-kaku da'ya-ña te seyii kuu-s. Ijan dada ndeka ángel da'ya-ña jua'an nuu nukoo lanyuux nuu silla-ia xa taxnuni-s. Nde'e kundeka-s ñayiu ntdanditu'u nación ñuñayiu. ⁶Nu n-ya'a n-xajan-ña

da'ya-ña n-xino-ña. Jua'an-ña iin nuu ñayo io te ñatu nga juun dau. Ijan kuu nuu n-kida tu'a Ianyuux xa kutuu-ña. Ijan juña'a ñayiu xa kax xa ko'o-ña iin mil uu cientu uni diko kiu.

⁷Ijan dada n-xini ntuku-da xa jantna'a ángel nani Miguel xi'in Kui'na n-nduu dragón. Diuni ka jantna'a ángel-ia xi'in ángel-ti. ⁸N-ndaku Miguel xi'in ángel-ia nuu dragón xi'in nuu ángel-ti, te ña n-kua'a ka xa ndiu-ti xi'in ángel-ti andiu. ⁹N-dajunkoio Miguel dragón jan xi'in ángel-ti ñuñayiu. Dragón ijan kuu koo io nde tiempo xana'a nani Kui'na. Danda'u-ti ntdaa ñayiu io ñuñayiu. ¹⁰N-teku-da xa xee n-ja'an andiu. Du'a n-ja'an:

—N-xee kiu dananita'u Taa-ro Ianyuux ñayiu. Diuni n-xee kiu taxnuni-ia xi'in Cristu. N-xee kiu taxnuni-ia chi n-dajungava Miguel kit kuu dragón n-xo ja'an nuu Ianyuux ndikiu ndiñuu xa n-ka kida ñani-ro kuechi. ¹¹Ña ndaku Kui'na xa dada'an-i xa ji'in ñayiu ka kukanu ini Cristu andiu xaxe'e xa n-xatu niñi tkolelu jan xi'in xaxe'e xa n-ka ja'an-i xa n-ja'an-ia nuu ñayiu. N-ka kukanu ini na'i-i Cristu juini n-ka xa'ni ña'a ñayiu xaxe'e-ia. Ña tuu nax n-juun-i vida-i. ¹²Na kudi ini ntdaa xa xndaxio andiu vitna. Naka nda'u ya'a ñayiu xndaxio ñuñayiu xi'in kiti xndaxio nuu mar chi n-xino Kui'na ijan. Yo kiti ini Kui'na chi xaku nga kiu kada-i xa kida-i vaxi —kuu xa n-ja'an.

¹³Nu n-xini dragón jan xa n-xino-t ñuñayiu, n-chidonuu-t ñá n-xajan da'ya yii jan. ¹⁴N-xia'an Ianyuux

nduu ndixi iin ñau ka'nu ñá ijan xa na ndava-ña xa na kua'a ji'in-ña nuu ñayo io te ñatu nga juun dau nuu n-kida tu'a-ia xa kutuu-ña. Ijan n-kaku-ña nuu dragón jan. Ijan ni'i-ña xa kaxi xa ko'o-ña uni yodo kuia. ¹⁵N-kee ndute yu'u dragón jan, te n-chitu-té iin de'va ka'nu xa na tnene-ña, ¹⁶ko ña n-tnene-ña chi n-ndata nuu ñu'u te ijan juan keé nte n-kee yu'u dragón jan. ¹⁷Xaxe'e xa daa n-kuu yo n-kiti ini dragón nuu-ña, te n-kee-t. Jua'an-t xa kada u'u-t dava ka da'ya-ña xi'in da'ya dana-ña. Ka kuu-i ñayiu ka jandixa xa ta'u tniu Ianyuux, te n-ka ja'an-i nuu dava ka ñayiu xa n-ja'an Jesús. ¹⁸N-xee-t nuu ñu'u kuchi yu'u mar te n-xe juin-t ijan.

**Kiti nde'e n-kane nuu mar xi'in
kiti nde'e n-kane nuu ñu'u**

13 N-xini ntuku-da xa vax kane iin kiti nde'e nuu mar. Uxa diki-t io, te xndenee diu-t ntdaa diki-t jan. Tnu'u ka xko ja'an ñayiu xa jan kui'a-i Ianyuux xi'in xa kui'a ja'an-i-ia yodotnuni diki-ti jan, te xijan kuu diu-t. Diuni io uxi ndiki-t, te ntdaa ndiki-t ñu'u corona. ²Ná kaa yi'i kaa kit ijan. Ná kaa xe'e oso kaa xe'e-t, te kaa yu'u-t ná kaa yu'u nga'a. N-kida dragón jan xa kada-t ná kida mee-t. Diuni n-kida dragón jan xa taxnuni kit nde'e n-kane nuu mar jan nuu ntaka ñuu ñuñayiu. ³Kaa iin diki-t jan xa yo nde'e n-tnukue'e, ko ndva'a. Nu n-ka xini ñayiu ñuñayiu xa daa n-ya'a-ti n-ka yu'u-i, te n-ka xe kuitandijun-i kit ijan. ⁴N-ka nakueto ñayiu jan nuu dragón jan chi n-kida-t xa taxnuni kit nde'e n-kane nuu mar jan. Diuni

n-ka nakuetu-i nuu kit n-kane nuu mar jan. N-ka xia'an tna'a-i:

—Ñayo ndaku ná ndaku-t. Mayo ndaku xa jantna'a-i xi'in-t —ka kuu ñayiu jan.

⁵Xaxe'e dragón jan n-jan kui'a kit nde'e n-kane nuu mar jan lanyuux. Diuni kui'a n-ja'an-t-ia. Diuni n-ta'u tniu dragón jan xa taxnuni-t ñuñayiu uu diko uu yoo.

⁶N-nukuita-t jan kui'a-t lanyuux xi'in nuu tuu-ia. Diuni kui'a n-ja'an-t ntdaa xa xndaxio andiu.

⁷N-ta'u tniu nuu-t xa jantna'a-t xi'in ñayiu n-kida lanyuux xa n-ka nduu-i ñayiu ii, te n-ndaku-t nuu-i. N-kida dragón jan xa nandikaa nanditu'u ñayiu ñuñayiu taxnuni-t nuu-i. ⁸N-ka xe juliin xiti dava ñayiu xndaxio ñuñayiu nuu kiti n-kane nuu mar jan, te n-ka nakuetu-i nuu-t. Ñatu yodotnuni diu ñayiu ijan nuu libru yodotnuni diu ñayiu kutuu nikava nikuita. Ñayiu xyodotnuni diu-i nuu libru-ia, xyodotnuni diu-i nde na n-tuu ñuñayiu. Libru tkolelu luchu n-xi'í yuchi kuu.

⁹Xaxe'e xa xnini-n xa ja'an-r kunini va'a koio xa na kutnuni ini-n.

¹⁰Ñayiu ta'u xa kindi'u-i vekaa, vekaa kindi'u-i. Ñayiu ta'u xa kuú-i yuchi, yuchi kuú-i. Juini nda'u na ya'a ñayiu ka kukanu ini Jesucristu, na kukanu ini na'i-ia.

¹¹Ijan dada n-xini ntuku-da inka kit nde'e vax kane nuu ñu'u. Uu ndiki-t io te xndaa ndiki-t ná xndaa ndiki carneru. Tachi dragón jan ne'e-t. ¹²Kit nde'e n-kane nuu mar jan kida xa taxnuni kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan ná taxnuni mee-t, te kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan n-ta'u

tniu xa ndadaka'nu ñayiu ñuñayiu xi'in ntdaa xa xndaxio ñuñayiu kit n-kane nuu mar jan. Kuu-t kit ndva'a diki-t xa ka'u n-tnukue'e.

¹³N-kida kit nde'e n-kane nuu ñu'u kue'e milagru. Nde xa dajuun-t ñu'ú andiu te xino nuu ñu'u n-kida-t.

N-ka xo nde'a ñayiu ñuñayiu xa n-kida-t xijan. ¹⁴N-kida-ti milagru xa n-danda-u-t ñayiu ñuñayiu. Te n-xo nde'a kit nde'e n-kane nuu mar jan. N-ta'u tniu kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan nuu ñayiu ñuñayiu xa na kadava'a koio-i iin xa kaa ná kaa kit nde'e n-kane nuu mar jan. Kit nde'e n-kane nuu mar jan, ka'u n-tnukue'e iin diki-t, ko ndito na'i-ti. ¹⁵N-ta'u tniu-t nuu kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan xa juña'a-ti tachi xa n-ka kidava'a ñayiu jan na kua'a na ja'an xijan. Diuni kit nde'e n-kane nuu mar jan n-ta'u tniu nuu kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan xa na ka'ni-t ntdaa ñayiu ña ndadaka'nu xa kaa ná kaa mee-t.

¹⁶N-ta'u tniu kit nde'e n-kane nuu ñu'u jan nuu ñayiu dakuu nga, nuu ñayiu ndandí'i, nuu ñayiu kuika, nuu ñayiu ka kunda'u, nuu ñayiu ña yoo na xto'o, nuu ñayiu kidatniu du'a nuu xto'o-i du xa na keé tnuni nda'a kua'a-i a te'u-i tna'a tnuni ne'e-t ¹⁷xa na kua'a na jueen koio-i xa ka ndoñu'u-i a xa diko-i. Mee ni ñayiu ne'e tnuni-t jueen koio xa ka ndoñu'u-i a xa diko-i. Tnuni-t kuu número. Diuni kuu diu-ti.

¹⁸Diko ni ñayiu tu'a tnu'u ndichi te kaxi ini-i kua'a kada-i cuenta número kit nde'e n-kane nuu mar jan chi numero ijan kuu número ñayiu. Número-ti kuu iñu ciento uni diko iñu.

**N-ka xita iin cientu uu
diko koon mil ñayiu**

14 Ijan dada n-xini ntuku-da xa nujuiin tkolelu jan Yuku Sión. Iin cientu uu diko koon mil ñayiu xyuku nuu nujuiin-ti. Ntdaa ñayiu ijan xndenee tnee-i diu-t xi'in diu Taa-ro Ianyuux. ²N-teku-da xa nde'e kayu andiu. Ná kuu xa junkoio ndute xika iin de'va ka'nu iin nuu dujan kuu. Ná kuu xa ka'ndi hora nde'e kana dau kuu. Diuni kuu ná kuu xa kande titni arpa. ³N-teku-da xa ka nakuetu ñayiu iin ndudu xee nuu nukoo Ianyuux silla ka'nu nuu xtuu nkoon kiti dana xndaa jan xi'in nuu xyuku oko koon sexa'nu ka kunxa'u jan. Mee ni se n-xeen ña'a Ianyuux xa ku kuu-s da'ya-ia kutuu koio xi'in-ia. Mee ni-s ka kua'a xa nakuetu koio-s ndudu xee ijan. Iin cientu uu diko koon mil-si xa ntdaa-s. ⁴Ñatu n-ka xini se xyuku ijan ñadi'i. Xndaxio nini-s. Ndeka ña'a tkolelu jan nuu xe'en-ti. N-ka kaku-s xa ku kuu koio-s kuenda kiu triu a nde'a ketuu ne'e xa ki'na ka-s nakueka ña'a Taa-ro Ianyuux xi'in tkolelu jan. ⁵Ñayo se ya'a ka xini xa ja'an koio-s tnu'u vete chi xndaxio nini-s.

N-teku Sua xa n-ka ja'an uni ángel

⁶Te n-xini ntuku-da inka ángel xiko nde dava andiu. Juña'a-ia nuu nandikaa nanditu'u ñayiu xndaxio ñuñayiu nax kada-i xa nanita'u-i. Ná n-ja'an Ianyuux xa dananita'u-ia ñayiu, daa ya'a, te kutuu koio-i xi'in-ia níkava níkuita. ⁷Xee xa xee n-ja'an ángel. Du'a n-ja'an-ia:

—Koo koio-n xañu'u nuu Ianyuux. Ndadaka'nu koio-ia chi n-xee hora

ndadandaa-ia kuechi-n. Mee-ia n-kidava'a andiu, ñuñayiu, mar. Diuni n-xani ini-ia xa kane ndute nuu ñu'u.

⁸Nu n-ya'a n-ja'an ángel ya'a, te n-ja'an inka ángel:

—N-naa Babilonia. N-naa Babilonia. Nuu ka'nu n-kuu. Xaxe'e ñayiu Babilonia n-ka kida ñayiu ñuñayiu kuechi.

⁹⁻¹⁰Ijan dada n-ja'an ángel kuu uni. N-ja'an-ia:

—Ñayiu na juejoon xa kune'e tnuni te'u-i a nda'a-i tna'a tnuni ne'e kit nde'e n-kane nuu mar jan te ndadaka'nu-i-ti xi'in xa kaa ná kaa mee-t jan, kiti ini Ianyuux nuu-i te kada u'u-ia-i. Vichi nda'u ya'a koio-i. Dakee-ia-i nuu azufri koko te kunde'a ña'a ángel, ia ka xinokuechi nuu-ia. Ii-ia. Diuni kunde'a ña'a tkolelu jan. ¹¹Nduu xakuaa nda'u ya'a koio-i chi n-ka ndadaka'nu-i kit nde'e n-kane nuu mar jan xi'in xa kaa ná kaa kit ijan xi'in xaxe'e xa n-xe kondenee te'u-i a nda'a-i tnuni tna'a tnuni ne'e kit n-kane nuu mar jan. Níkava níkuita nda'u ya'a koio-i. ¹²Ñayiu n-kida Ianyuux xa n-ka nduu-i ñayiu ii te ka jandixa-i xa n-ta'u tniu-ia te ka kukanu ini-i Jesús, na kukanu ini na'i-i-ia xa maxku du'a ya'a koio-i.

¹³Ijan dada n-teku-da xa n-ja'an ntuku nde andiu. Du'a n-ja'an:

—Chidotnuni xa'a: “Ñayiu n-ka kunduu xi'in Ianyuux, te n-ka xi'f-i xaxe'e xa n-ka kukanu ini-i Jesucristu, naka ta'u kuu-i” —kuu xa n-ja'an.

Te n-ja'an Espíritu Ianyuux:

—Joon, ndaa. Ndetatu koio-i; ma kada ka-i tniu Ianyuux chi

xá na'a-ia xa yo n-ka kidatniui-
xaxe'e-ia.

Ta'nde triu xi'in uva

¹⁴N-xini ntuku-da iin vikó kuixi.
Nuu vikó jan nukoo Ia kaa ná kaa
ñayiu. Ñu'u corona oro diki-ia, te
ne'e-ia iin yuchi uxu deen. ¹⁵N-xini
ntuku-da inka ángel n-kee veñu'u
andiu. Xee n-kana-ia nuu Ia nukoo
nuu vikó jan. Du'a xia'an-ia:

—Juan ka'nde-n triu kaa ñuñayiu
xi'in yuchi uxu-n, te nakueka-n chi
xa n-yichi —kuu-ia, xia'an-ia.

¹⁶Te n-xe ka'nde Ia nukoo nuu
vikó jan triu kaa ñuñayiu xi'in
yuchi uxu nunda'a-ia jan.

¹⁷N-kee inka ángel veñu'u io
andiu jan, te diuni iin yuchi uxu
deen ne'e-ia. ¹⁸Ijan dada n-kee inka
ángel nuu io altar veñu'u jan. Ia
ijan ñunu ñu'ú koko nuu altar io
andiu, te xee n-kana-ia nuu inka
ángel ne'e yuchi uxu deen jan. Du'a
xia'an-ia:

—Juan ka'nde uva io ñuñayiu xi'in
yuchi uxu-n chi xá n-xichi.

¹⁹Te n-xe ka'nde ángel ne'e
yuchi uxu jan uva io ñuñayiu te
n-nataxna'a-ia. N-dakee-ia uva jan
nuu ki'ni ñayiu xijan. Xa n-ki'ni-ia
uva jan kuu xa kiti ini Ianyuux nuu
ñayiu. ²⁰N-ki'ni-ia uva jan yu'u ñuu,
te n-kee niñi nuu ki'ni ñayiu ñuu jan
uva. N-nundodo niñi jan nuu ñu'u,
te n-xe xee nde yu'u caballu nuu
xki'i freno. Uni cientu kilómetro
xakani n-nundodo niñi jan.

Uxa ángel kada u'u ñayiu
xi'in xa io ñuñayiu

15

¹⁻²N-xini ntuku-da inka
vuelta iin xa n-xini-da

andiu. N-xini-da uxa ángel, ia ka
xinokuechi nuu Ianyuux. Ia ya'a
kada u'u koio ñayiu uxa ka vuelta
xaxe'e xa kiti ini Ianyuux nuu-i, te
ma kada u'u koio ka-ia-i. N-xini
ntuku-da inka xa n-xini-da. Ña
kutnuni nax nga kuu xa n-xini-da
jan. Nanga kaa mar kaa. Nanga kaa
vidriu kaa, te daka xijan xi'in ñu'ú.
Yu'u xa ná kaa mar jan xniñi ñayiu
ka dakande arpa n-xia'an Ianyuux.
Ñayiu n-ka ndaku nuu kit n-kane
nuu mar jan ka kuu-i. N-ndaku-i
xa ñatu n-ka nakuetu-i nuu xa kaa
ná kaa mee-t. N-ndaku-i xa ña n-xe
kondenee número kuu diu-t te'u-i.
³Ka xita-i canción n-chidotnuni
Moisés, se n-xinokuechi nuu
Ianyuux xi'in canción kakune'e
tkolelu. Du'a ka xita-i:

Taa-ro Ianyuux, Ia kuu Xto'o-da,
mee ni xa va'a kida-n.

Kidandaa-n ntdanditu'u xa
kida-n.

Xaxa mee-n ntdanditu'u xa ñatu
kua'a ñayiu xa kada-i kida-n.
Taxnuni-n nuu ntdaa nación
ñuñayiu.

Taxnuni-n nuu ntdanditu'u xa io.

⁴Xaxe'e xa ii-n xee kiu yu'u ña'a
ntdaa ñayiu.

Te mayo-i ja'an xa ma
ndadaka'nu ña'a-i.

Njuuin xiti ñayiu ntdantu'u
nación nuu-n te nakuetu
koio-i,

chi jini koio-i xa mee ni xa ndaa
kada-n kiu na ndadandaa-n
kuechi-i.

Ka kuu-i, ka xita-i.

⁵Nu n-ya'a xa n-xini-da xa'a te
n-xini-da xa nune veñu'u andiu. Xiti
veñu'u jan n-xini ntuku-da xatnu

n-kidava'a Moisés. Xatnu ijan ñu'u tutu n-kidakutu lanyuux xi'in ñayiu Israel na n-kida tratu-ia xi'in-i. ⁶Veñu'u ijan n-ka kee uxa ángel kada u'u ñayiu xi'in xa io ñuñayiu. Xni'no-ia da'ma linu io ndoo te diñu. Duku pechu-ia cinturón oro. ⁷N-xia'an iin kit dana kaa jan n-uxa ángel iin iin ko'o oro. Dajunkoio koio ángel, ia xinokuechi nuu lanyuux, xa u'u xñu'u ko'o jan ñuñayiu xaxe'e xa yo kiti ini lanyuux, la daa nga io te nikava nikuita kutuu-ia. ⁸Xaxe'e xa ndii-ia n-kee ñu'a nuu tuu-ia xa taxnuni-ia, te n-chitu ñu'a jan xiti veñu'u. Ni iin mayo ndaku xa kiu-i veñu'u jan. Ndena xinokava xa kada u'u uxa ángel jan ñayiu xi'in xa io ñuñayiu, ijan dada kiu ñayiu.

N-ka dajuun uxa ángel xa xñu'u uxa ko'o ñuñayiu

16 N-teku-da xa xee n-ja'an iin xa n-ja'an nde veñu'u jan. Du'a xia'an xijan nuu uxa ángel jan: —Jua'an koio te kodo-n xa xñu'u uxa ko'o de ñuñayiu chi yo kiti ini lanyuux nuu ñayiu.

²N-xoyo iin ángel xa u'u ñu'u ko'o ne'e-ia ñuñayiu, te n-xe juiñi ndi'yi ñii ntdaa ñayiu xne'e tnuni kit n-kane nuu mar jan. Diuni ñayiu ya'a ka kuu ñayiu n-ka xe juiin xiti nuu xa kaa ná kaa mee kit ya'a te n-ka nakueto-i nuu-ti. Nde'e xatu ndi'yi jan.

³N-xodo inka-ia xa ñu'u ko'o ne'e-ia nuu mar te nduu mar jan niñi. Ná kaa niñi ñayiu n-xi'f kaa ndute jan, te ntdaa kit io mar jan n-ka xi'f.

⁴N-xodo ángel kuu uni xa ñu'u ko'o ne'e-ia de'va nuu xika ndute xi'in nuu kane-té, te n-nduu-té niñi.

⁵Ijan te n-teku-da xa ja'an ángel yinda'a ndute:

—Taa-ro lanyuux, la daa nga io. Ii-n. Kidandaa-n hora ndadandaa-n kuechi ñayiu. ⁶Ñayiu ya'a n-ka xa'ni ñayiu n-kida-n xa n-ka nduu-i ñayiu ii xi'in se n-ka ja'an xa n-ja'an-n nuu ñayiu. Te n-ka xatu niñi-i. Xijan kuu xa n-kida-n xa niñi ijan na ko'o koio-i vitna chi xijan kuu ta'u-i.

⁷Te diuni n-teku-da xa n-ja'an nuu io altar veñu'u jan. Du'a n-ja'an:

—Io va'a xa daa kida-n, Taa-ro lanyuux chi ndixi kuu la taxnuni. Va'a n-kida-n xa n-daya'a-n ñayiu juxtixia chi io kuechi-i.

⁸⁻⁹Ijan te n-xodo ángel kuu koon xa ñu'ú ko'o ne'e-ia nuu ngandii, te n-kida lanyuux xa n-teñu'u ngandii ntdaa ñayiu loko. Xaxe'e xa n-kayu ñii-i n-ka jan kui'a-i lanyuux, la tuu andiu chi mee-ia n-kida xa kada u'u ña'a ntdaa xa'a. Diuni kui'a n-ka ja'an-i-ia. Juini daa n-ya'a-i, ko ña n-ka nату ini-i xa ka kida-i kuechi, ni ña n-ka ndadaka'nu-i-ia.

¹⁰N-xodo ángel kuu o'on xa ñu'u ko'o ne'e-ia nuu silla kit n-kane nuu mar jan, te n-kunee ntdantu'u ñuu taxnuni-ti. Diko n-ka kanaxiin ñayiu io ntaka ñuu taxnuni-ti xaxe'e xa yo xaxia'an ñii-i. ¹¹Diuni n-ka jan kui'a-i lanyuux xaxe'e xa yo nde'e xatu ñii-i nuu iñi ndi'yi. Diuni kui'a n-ka ja'an-i-ia. Juini daa n-ya'a-i, ko ña n-ka nату ini-i xa n-kida-i kuechi.

¹²N-xodo ángel kuu iñu xa ñu'u ko'o ne'e-ia nuu ndute xika de'va ka'nu nani Éufrates, te n-yichi ndute xika de'va jan xa na kua'a ya'a koio se ka taxnuni xa kixi-s. N-ka kee-s do nuu kane ngandii.

¹³N-xini-da xa n-ka kee iin xaloko yu'u dragón jan xi'in yu'u kit n-kane nuu mar jan xi'in yu'u se n-ka ja'an xa n-ja'an-s tnu'u lanyuux nuu ñayiu, ko ña ndaa. Na xndaa nrraka xndaa xaloko jan. ¹⁴Xaloko ijan kida milagru te nadataka koio-i se ka taxnuni nitu'u ñuñayiu xa jantna'a-s kiu ndadandaa lanyuux kuechi ñayiu.

¹⁵Te danaa n-ja'an Jesús:

—Kuna'a koio xa dana ini naxee-r. Kada-r ná kida iin ñadu'u chi dana ini naxee-r. Na kada tu'a ñayiu mee-i te na koo tu'a-i ná io tu'a iin ñayiu xa nakueka-i xto'o-i hora naxee-s ve'e-s. Xko ndito-i xakuaa, te ña tava-i da'ma-i. Naka ta'u ñayiu du'a kida, chi ma kujanuu-i chi ma kee vichi-i hora na xe kueka-r-yi.

¹⁶N-ka nadataka xaloko jan se ka taxnuni iin nuu dandee ñayiu ja'an hebreu Armagedón.

¹⁷N-xodo ángel kuu uxa xa ñu'u ko'o ne'e-ia nuu tachi. Hora ijan ni xee n-ja'an do nuu katuu veñu'u nuu nukoo Taa-ro lanyuux. Du'a n-ja'an:

—N-kuu vitna.

¹⁸Ijan te n-xeye'e, n-kayu, n-ka'ndi, n-kana dau, te nde'e n-tnaa ñuñayiu. Nde na n-xe kavatuu ñuñayiu xi'in nde vitna ña uun ña dii du'a tnaa. ¹⁹N-ndata nuu ñu'u ñuu ndandi'i ka. Uni pedazo n-kuu. Diuni n-kida u'u lanyuux ñuu ka'nu nani Babilonia ná n-xani ini-ia, chi yo kiti ini-ia nuu ñayiu ijan. Te n-naa dava ka ñuu ñuñayiu. ²⁰N-ndoñu'u ntdantu'u isla xi'in ntdantu'u yuku. ²¹N-juun ñiñi na'nu ñuñayiu te n-ka ñani ñayiu.

Vaa na uu diko o'on kilo vee iin iin ñiñi n-juun. Kui'a n-ka ja'an ñayiu ñuñayiu lanyuux xaxe'e xa n-dajuun-ia ñiñi na'nu. Diuni n-ka jan kui'a-i-ia. N-ka jan kui'a-i-ia chi yo nde'e nda'u n-ka ya'a-i. Ñuu ndandi'i ka kuu Jerusalén.

N-naa ñá n-xo diko mee-ña

17 Ijan dada n-xee iin ángel ne'e ko'o n-ñu'u xa u'u jan nuu-da te n-ja'an-ia:

—Na kachitnu'u ña'a-r xa kada lanyuux ñá n-xo diko mee-ña hora na daya'a ña'a-ia juxtixia. Nu mar xi'in nuu ndute xika de'va nukoo-ña. ²N-ka xo kaa ñayiu xi'in ñayiu ña n-tnunda'a xi'in-i xaxe'e xa daa n-dakua'a ña'a ñá ya'a. N-xo kidakuechi-ña xi'in se ka taxnuni nuu ñayiu ñuñayiu —kuu-ia.

³Ijan dada ndeka-ia anu-da jua'an nuu ñayo ñayiu io te ñatu nga juun dau. Ijan n-xini-da iin ñá yodotuu iin kit nde'e. Kue'e-ti, te kue'e diu-ti io. Ñii-ti xndeyuku diu-ti. Tnu'u ka ja'an ñayiu hora ka jan kui'a-i lanyuux yodotnuni ñii-ti. Xijan kuu diu-t. Uxa diki-t io, te uxi ndiki-t. ⁴Da'ma kue'e ndijin ndi'i xi'in da'ma kue'e ni'no ñá ijan. N-kukutu-ña diki oro, diki yuú yo ya'u xi'in diki perla. Diuni tna'a xijan ñu'u dujun nda'a-ña. Nda'a kua'a-ña ne'e iin ko'o oro ñu'u xa kui'a kaa. Kuenda kiu yika kuechi n-kida-ña xi'in seyii kuu xa ñu'u ko'o oro nunda'a-ña. Yo kue'e kuechi n-kida-ña. ñin xa januu kuu xijan. ⁵Te'u-ña ndenee diu-ña. Du'a yodotnuni: “Ñayo kutnuni ini nax kuu xa yodotnuni te'u-ña. Kuenda kiu ñayiu ñuu ka'nu Babilonia

n-ka dane'e ntaka dava ka ñadi'i
xa diko-ña mee-ña kuu-ña. Ijan
kuu nuu vaxi ntdantu'u xaloko
xadu'a xanee xayichi kuu ñuñayiu."

⁶N-xa'ni ñá ijan ñayiu n-kida
Ianyuux xa n-ka nduu-i ñayiu ii
xaxe'e xa n-kukanu ini-i Jesús.
N-xi'i-ña niñi-i, te n-xini-ña. Yo
nde'e n-yu'u anu-da xa n-xini-da-ña.

⁷Ijan n-ja'an ángel jan nuu-da:

—¿Nakuenda yu'u-n? Na

kachitnu'u ña'a-r nax kuu ñadi'i
xi'in kit nde'e ndido ña'a, kit io
uxa diki-te te io uxi ndiki-ti n-xini-n
jan. ⁸N-xio kit nde'e ijan, ko ña
yoo ka-t io vitna. Xa kuyatni kane
ntuku-t nua, te ijan nga naa-t xa ma
kundito ka-t. Ñayiu ñatu yodotnuni
diu-i nuu libru yodotnuni diu ñayiu
kundito ñikava ñikuita nde na n-xe
kavatuu ñuñayiu, kue'e xa kani ini
koio-i hora na jini ntuku-i kit n-xio
antes, kit ña yoo ka tuu, kit kixi
inka vuelta jan.

⁹Diko ni ñayiu kaxi ini kutnuni
ini xa'a. Uxa diki kit nde'e jan kuu
uxa tnduu nuu nukoo ñá ijan. Diuni
ka kuu uxa seyíi. ¹⁰O'on-s xá n-ka
taxnuni, te ñatuka ka taxnuni-s.
Hin-s taxnuni vitna te inka-s ta kixi
ka xa taxnuni-s. Kixi-s xa taxnuni-s,
ko xaku ni tiempo taxnuni-s. ¹¹Kit
nde'e n-xo tuu te ña yoo ka-t tuu,
kandijun nga taxnuni-t na ya'a xa
taxnuni nduu se ijan. Xi'in nde
kit ya'a n-ka kuu una tna'a se
ijan. Kixi ntuku-t, ko xa ijan nga
naa-t kixi ntuku-ti. ¹²Uxi ndiki
kit n-xini-n kuu uxi se taxnuni
koio, ko ta taxnuni ka-s. Taxnuni
koio-s xi'in kit nde'e, ko iin hora
ni. ¹³Kada inuu uxi se taxnuni
koio xa tetutniu-s kit nde'e jan xa

taxnuni-ti. ¹⁴Nujuuin xi'in koio se
ya'a xi'in kit ijan te jantna'a koio-s
xi'in tkolelu jan xi'in ñayiu ka
kukanu ini ña'a. N-kaxi Ianyuux
ñayiu ya'a, te n-kida-ia xa n-ka
teku-i nax kada koio-i xa nanita'u-i.
N-ndaku tkolelu jan nuu-s chi
taxnuni-ti nuu ntadaa se ka taxnuni,
te diuni kunxa'nu-ti nuu ntadaa-s.

¹⁵Ijan te n-ja'an ka ángel nuu-da:

—Mar n-xini-n, nuu nukoo ñadi'i

n-xo diko mee-ña kuu nandikaa
nanditu'u ñayiu ñuñayiu. ¹⁶Jini u'u
ntadaa ndiki kit nde'e xi'in mee kiti
n-xini-n jan ñadi'i n-xo diko mee-ña.
Jendee koio xijan xi'in kit ijan ntadaa
xa neva'a-ña. Diuni taxvichi ña'a
koio xijan xi'in kit ijan, te kaxi koio
xijan dava kuñu-ña, te dava teñu'u-t.

¹⁷Daa n-juini Ianyuux xa kada
koio ña'a xijan xi'in kit ijan. Diuni
n-juini-ia xa kada inuu koio xijan xa
tetutniu-i kit nde'e jan xa taxnuni-ti.
Taxnuni-t. Ndena jin tna'a ntadaa xa
n-ja'an Ianyuux xa ya'a; ijan dada
ma taxnuni ka-ti. ¹⁸Ñá n-xini-n
jan kuu ñuu ka'nu ka taxnuni nuu
ntdantu'u ñuu ñuñayiu.

N-naa Babilonia

18 Nu n-ya'a xa n-xini-da
ñadi'i jan, ijan dada
n-xini-da iin ángel taxnuni nuu
ñayiu ñuñayiu vax juun andiu.
N-koko ñuñayiu chi ndii-ia. ²Xee
kana-ia. N-ja'an-ia:

—Naa ñuu ka'nu Babilonia. Naa
ñuu ka'nu Babilonia. Kue'e xaloko
koo ijan. Kutuu-i ijan chi ijan ku
kuu ve'e-i. Kue'e kit ka ndava ka
xini u'u ñayiu koo ñuu ijan. ³Naa
Babilonia chi ñayiu ñuu ijan
n-dane'e ñayiu ntdantu'u nación

ñuñayiu xa kava-i xi'in ñayiu ñatu kuu ñadi'i-i a yii-i. Ná kuu anu iin se n-xini ndidí xa ko'o-s, daa ka kuu anu-i xa kada-i xijan. Ka kidakuechi se ka taxnuni ntaka dava nación xi'in ñadi'i Babilonia jan. Se ka xeen te ka nadiko-s nitu'u ñuñayiu, yo n-ka kukuika-s xa ka najueen-s te ka nadiko-s ndatniu nuu ñayiu ñuu Babilonia jan —kuu ángel, n-ja'an-ia.

⁴N-teku ntuku-da xa n-ja'an andiu. N-ja'an:

—Ta kee koio ndo'o, ñayiu ka kuu da'ya lanyuux, ñuu dian na ña'a kada koio-n kuechi ka kida-i. Ta kee koio xa maxku nda'u ya'a koio-n ná nda'u ya'a ñayiu dian hora na kada u'u lanyuux-yi. ⁵Nde andiu nde'a-ia xa ka kida-i. Xini-ia ntadaa xaloko ka kida-i. ⁶Kada u'u koio-n ñayiu n-ka kida u'u ña'a. Nde'e ka kada u'u-n-yi. Ñayiu n-ka kida u'u ña'a iin vuelta, uu vuelta kada u'u-n-yi. Dandenaa koio-n xa n-ka kida ña'a-i. ⁷Xaxe'e xa nde'e n-ka ku i'ni-i xi'in tvini-i xi'in xaxii-i, xijan kuu xa nde'e kada u'u-n-yi. Kada koio-n xa nda'u na ya'a-i. Diuni kada koio-n xa na kuko'yo ini-i. Xko ja'an mee xko ja'an iin ñá kuu kuenda kiu ñuu Babilonia. Du'a xko ja'an-ña: “Kuu-ro ñá taxnuni. Ndito yii-ro, ñatu n-xi'f-te. Ña kuko'yo ini-ro.” ⁸Xaxe'e xijan nda'u ya'a ñayiu ñuu dian. Kuu tnama. Koo xa ko'yo ini. Kayu ñuu dian. Te kuú koio-i. Idii ni kiu ya'a koio-i ntadaa xijan. Daya'a ña'a lanyuux juxtixia xaxe'e xa taxnuni-ia.

⁹Na jini se ka taxnuni ntaka ñuu ñuñayiu n-ka kidakuechi xi'in ñadi'i kuu Babilonia jan xa kane ñu'a

ñuu-ña xa kayu, nda'i koio-s. Kue'e tvini n-ka xe ju'un-s xi'in-ña xa n-ka xo xeen-s ndatniu yo ya'u n-ka xo neva'a-s xi'in-ña.

¹⁰Xika kunujuiin koio-s xa na ña'a nda'u ya'a koio-s ná ya'a ñayiu ñuu ijan, te juña'a tna'a-s:

—Naka nda'u n-ya'a ñayiu Babilonia. Naka nda'u n-ya'a ñuu ka'nu jan. N-xo taxnuni ñuu jan n-kuu. Idii ni hora nda'u n-ka ya'a-i xa n-ka ya'a-i juxtixia.

¹¹Hora na jini se ka xeen te ka nadiko-s, diuni kuko'yo ini-s te nda'i koio-s xaxe'e ñuu ijan chi mayo ka jueen xa ka diko-s. ¹²Xa ka diko-s kuu oro, plata, yuú vili xndaa yo ya'u, perla, da'ma linu, da'ma seda, da'ma tndee ndijin ndi'i, da'ma kue'e yo ya'u, xi'in ntdantu'u nuu yutnu vili xe'en, yutnu yo ya'u, bronce, hierro, marmol, ndatniu marfil du. ¹³Ka diko-s canela xi'in ntaka xa keé nuu ndeyu, duxa tnuu, duxa kuixi, yuchi vili xe'en, vinu, aciti, yuchi triu, mee triu du. Ka diko-s ngutu, tkachi, caballu, carreta du. Diuni ka diko-s se kadatniu du'a. ¹⁴Te ja'an koio-s nuu ñayiu ijan:

—Ma kaxi ka-n xavidi daa n-xo tna ini-n. Mayo ka-n kuneva'a xa yo ya'u, ni ma kukutu ka-n xa yo ya'u. Ma uun ka ni'i-n xijan.

¹⁵N-ka kukuika se ijan xaxe'e xa yo n-ka xo xeen ñayiu Babilonia ndatniu-s jan. Xika kunujuiin koio-s xa na ña'a nda'u ya'a koio-s ná ya'a ñayiu ñuu ijan. Kuko'yo ini koio-s te nda'i-s.

¹⁶Na ya'a xijan, juña'a tna'a-s:

—Ñayiu ijan n-xo ndixi da'ma linu va'a, da'ma tndee ndijin ndi'i

xi'in da'ma kue'e yo ya'u. N-ka xo kukutu dujun-i, nda'a-i, diki-i diki oro, yuú vili xndaa te ya'u xi'in perla. ¹⁷⁻¹⁸Idii ni hora n-naa ntdanditu'u xa yo ya'u jan te ña tuu ka.

Hora na jini se dakaka barcu xi'in ñayiu ndido-i xi'in se ka xata da'ma xa kaka-i xi'in dava se ka kidatniu xiti barcu jan xa kane ñu'a xa kayu ñuu jan, xika kunujuiin koio-s tuku te kana koio-s:

—Ni iin ñuu ñatu n-xo xee ñuu ka'nu ijan.

¹⁹Yo kuko'yo ini-s te nda'i-s xaxe'e ñuu ijan. Te kodo koio-s ñu'u yuchi diki-s. Kana koio-s:

—Naka nda'u n-ya'a ñayiu Babilonia. Naka nda'u n-ya'a ñuu ka'nu jan. Ntdaa se ka kuu xto'o barcu n-ka kukuika xaxe'e xa yo n-ka xo xeen ñayiu ñuu kuika jan xa n-ka diko-s. Idii ni hora n-naa ntdanditu'u xa yo ya'u n-xio ijan te ña tuu ka —kachi koio-s.

Te n-ja'an:

²⁰—Na kuvete ia xndaxio andiu. Na kuvete ñayiu n-kida Ianyuux xa n-ka nduu-i ñayiu ii. Na kuvete se n-tunda'a ña'a Jesús xa kada koio-s tniui-ia. Na kuvete se n-ka xo ja'an tnu'u Ianyuux nuu ñayiu. Na kuvete koio-s ntdaa-s chi n-daya'a Ianyuux juxtixia ñayiu ñuu ijan xa n-dandenaa-ia xa n-ka kida ña'a-i.

²¹Ijan n-ndone'e iin ángel ndaku iin toto ka'nu longo kaa ná kaa yodo molino. N-dajane ni'no-ia nuu mar te n-ja'an-ia:

—Du'a dajane Ianyuux ñuu ka'nu Babilonia te ma uun ka jini ñayiu ñuñayiu ñuu ijan chi naa. ²²Ma uun ka teku ñayiu xa kande arpa

ñuu ijan. Mayo ka teku xa tiu ñayiu flauta, ni xa tiu ñayiu strompeta. Mayo ka teku xa kata ñayiu, ni xa tiu; ni xa kande mayo ka-i teku. Ma koo ka ñayiu kadava'a ntaka ndatniu xetniu-ro. Ndondoo-i naa. Ma uun ka teku ñayiu xa ku kurrii molino. ²³Ma ku koko ka luz xiti ñuu, ni xiti ve'e. Mayo ka teku xa ku kuvaa viko tnunda'a. N-ka xo kunuu ñayiu ñuu ijan xa n-ka xo xeen-i te yo n-ka xo diko-i ntaka ndatniu. Yo n-ka xo danda'u-i dava ka ñayiu ñuñayiu, te n-ka xo chibruju-i-yi. ²⁴Ñayiu ñuu ka'nu ya'a n-ka xa'ni ñayiu n-kida Ianyuux xa n-ka nduu-i ñayiu ii. Dava ñayiu n-ka xa'ni-i jan n-ka xo ja'an xa n-xo ja'an Ianyuux nuu-i. Te xaxe'e-i n-ka xa'ni ñayiu ñuñayiu ndiyi.

19 Nu n-ya'a xa n-teku-da xa'a, n-teku-da xa kue'e ñayiu ka kuvaa andiu. Du'a ka ja'an-i:

Na nakuetu-ro nuu Ianyuux, chi mee-ia n-dakaku ña'a.

Io va'a ni xa taxnuni-ia nuu ntdaa ñayiu ñuñayiu.

Io va'a ni xa yinda'a-ia ntdaa xa io.

²Io va'a xa n-daya'a-ia juxtixia ñadi'i n-xo diko mee-ña.

Diu ñá ya'a n-dakua'a ñayiu ñuñayiu xa kava koio-i xi'in ñayiu ñatu n-tnunda'a xi'in-i.

N-danaa Ianyuux ñayiu ñuu ijan xa n-dandenaa-ia xa n-ka xa'ni ñayiu jan ñayiu n-ka xinokuechi nuu-ia.

³N-kuvaa ntuku ñayiu inka vuelta andiu. Ka ja'an-i:

Na nakuetu-ro nuu Ianyuux.

Nikava nikuita ku junu ñu'a ñuu Babilonia.

⁴N-ka xe juiin xiti ntuku oko koon sexa'nu ka kunxa'nu xi'in nkoon kit dana xndaa jan nuu nukoo Ianyuux xaxe'e xa taxnuni-ia te n-ka ndadaka'nu koio-s xi'in-ti-ia. Te ka ja'an-s xi'in-ti:

—Daa na koo. Na nakuetu-ro nuu Ianyuux.

⁵Te nde nuu nukoo Ianyuux nuu silla-ia n-teku-da n-ja'an:

Ndo'o ñayiu ka xinokuechi nuu Ianyuux te ka yu'u-n nuu-ia, ndadaka'nu koio-ia.

Ka kuu-n ñayiu dakuu nga a ka kuu-n ñayiu ndand'i'i, ndadaka'nu koio-ia.

Viko tnunda'a tkolelu

⁶Diuni n-teku-da xa ná nga kuu xa kue'e ñayiu kuvaa. Ná nga kuu xa kayu ndute ka'nu junkoio ni'no iin nuu dujun a ná kuu xa nde'e ni'i donda'a juan nu'u hora kana dau kuu. N-ja'an ntdaa xijan:

Na ndadaka'nu-ro Ianyuux, chi taxnuni-ia nuu ntdanditu'u ñayiu, te yinda'a-ia ntdaa xa io.

⁷Na kudi ini-ro. Na kuvete-ro. Na nakuetu-ro nuu-ia chi n-xee hora tnunda'a tkolelu. Xa n-kida tu'a dichi koo xi'in-ti mee-i xa tnunda'a-i xi'in-ti.

⁸N-xejoon Ianyuux xa kukutu dichi jan da'ma linu va'a io ndoo, te diñu.

Da'ma linu io ndoo kuu xava'a n-ka kida ñayiu ka kuu da'ya Ianyuux.

Ka kuu xijan.

⁹Ijan te n-ja'an ángel jan nuu-da: —Chidotnuni tnu'u ya'a: “Naka ta'u ñayiu n-ja'an ña'a Ianyuux xa

kixi-i viko kada-ia chi tnunda'a tkolelu. Tuu nga n-kida tu'a-ia xa kaxdini koio-i xi'in-ia. Ñadu tnu'u vete kuu chi iin xa ndaa kuu; tnu'u Ianyuux kuu.”

¹⁰Te n-xe juiin xiti-da nuu-ia xa nakuetu-da nuu-ia, te n-ja'an-ia:

—Ña'a, maxku daa kada-n chi diuni xinokuechi-r nuu Ianyuux ná ka xinokuechi ndo'o xi'in ntaka ñani-n nuu-ia. Ka najani ñayiu ijan xa n-kida Jesús xi'in xa n-ja'an-ia nuu ñayiu. Nakuetu nuu Ianyuux. Nani n-kida Espiritu-ia xa n-ka ja'an se n-ka ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an Ianyuux, dani kida-ia vitna xa kakune'e ñayiu xa n-ja'an Jesús.

Ia yodo iin caballu kuixi

¹¹Ijan dada n-xini-da xa nune ntuku andiu, te diuni n-xini-da iin caballu kuixi. Ná kaa iin seyii kaa Ia yodo-ti. Xa n-ja'an-ia xa kada-ia, xijan kada-ia; ñatu vete-ia. Kida ndaa-ia hora ndadandaa-ia kuechi ñayiu. Ñadu nax kuu xa jantna'a-ia xi'in Kui'na chi xaxe'e xa kida-i kuechi. ¹²Ná kuu yañu'u kuu nduchi nuu-ia. Titni corona ñu'u diki-ia, te ndenee diu-ia corona jan. Ñayo xini nax nani-ia. Mee ni-ia xini. ¹³Diuni ni'no-ia da'ma n-kendaxi nuu niñi. Diu-ia kuu Tnu'u Ianyuux. ¹⁴Xndijun ña'a ia ka kuu soldado io andiu xyodo caballu kuixi. Xni'no-ia da'ma kuixi linu io ndoo te va'a. ¹⁵Kee iin espada deen yu'u Ia ni'no da'ma n-kendaxi nuu niñi jan, te xijan juetniu-ia xa datnukue'e-ia ñayiu ñatu ka kuu da'ya-ia. Nde'e kundeka-ia-i hora na taxnuni-ia nuu-i. Ná kida-ro hora ka xadi-ro uva xa kee ndudi, daa kada

Ia taxnuni nuu ntdaa xa io andiu xi'in ñuñayiu ñayiu ijan xaxe'e xa yo kiti ini-ia nuu-i. ¹⁶Da'ma-ia xi'in nuu tkajan-ia ndenee diu-ia. Du'a yodotnuni: "Ia taxnuni nuu ntdaa se ka taxnuni. Ia kunxa'nu nuu ntdanditu'u se ka kunxa'nu."

¹⁷Diuni n-xini-da xa nujuiin iin ángel nuu ngandii. Xee kana-ia nuu ntdaa kiti ka ndava andiu. Du'a xia'an-ia:

—Nataka koio chi kaxdini-n xa n-kida tu'a lanyuux. Tuu nga n-kida tu'a-ia xa kaxdini koio-n. ¹⁸Ne'e. Kaxi koio-n kuñu se n-ka taxnuni, kuñu soldado, kuñu se unu nde'e xa jantna'a-s, kuñu caballu, kuñu se n-ka xo yodo-ti du. Kaxi koio-n kuñu ñayiu ña yoo na xto'o, kuñu ñayiu n-kidatniu du'a nuu xto'o-i, kuñu ñayiu dakuu nga, kuñu ñayiu ndandi'i du.

¹⁹Te n-xini-da xa n-ka nataka kit nde'e jan xi'in se ka taxnuni ñuñayiu xi'in se ka kuu soldado-s xa jantna'a koio-s xi'in Ia yodo caballu jan xi'in ia xndeka tna'a xi'in-ia.

²⁰N-ka tnii-ia kit nde'e jan xi'in se n-ka ja'an vete xa ka kuu-s se ka ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an lanyuux, te n-ka chindi'u-ia-s. N-xo kida se n-ka xo ja'an vete jan milagru n-xo nde'a kit nde'e jan. Xaxe'e xa n-xo kida-s milagru n-xo danda'u-s ñayiu xne'e tnuni kit nde'e jan, te n-ka xe juiin xiti-i nuu xa kaa ná kaa kit nde'e jan. N-dakee ndito lanyuux kit nde'e jan xi'in se n-ka xo ja'an vete xa ka kuu-s se n-ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an lanyuux nuu kayu azufri. Ná ka'nu iin laguna ka'nu ñu'u jan. ²¹Xi'in espada kee yu'u Ia yodo caballu jan n-xa'ni-ia dava

ka se n-ka kendoo xi'in espada kee yu'u-ia, te n-ka xaxi kit ka ndava kuñu se ijan xa nde n-ka chitu xiti-ti.

Iin mil kuia kutnii kiti kuu dragón

20 Ijan dada n-xini-da inka ángel vax juun andiu. Nunda'a-ia iin cadena ka'nu xi'in ndakaa najaan yu'u nua ña xe ndi'i. ²N-tnii-ia dragón jan, te n-tetnii-ia-ti cadena nunda'a-ia. Iin mil kuia kutnii-ti. Kit ijan kuu koo ka'nu xana'a, te dani io-t. Diuni kuu-t Kui'na. Diuni kuu-t Satanás. ³N-dakee-ia-ti nua ña xe ndi'i jan. Va'a n-xadi-ia yu'u-i te n-tenee-ia sellu-ia yu'u-i xa maxku kane-ti xa kutuu-t iin mil kuia te danda'u-t ñayiu. Ijan dada natava-ia-ti te dayaa-ia-ti xa kuikonuu-t xaku nga kiu.

⁴Ijan dada n-xini-da ñayiu ka taxnuni xtuu nuu silla. N-kida lanyuux xa daya'a-i juxtixia ñayiu. Diuni n-xini-da anu ñayiu n-ka kendodo diki xaxe'e xa n-ka kakune'e-i xa n-ja'an Jesús xi'in xa n-ja'an lanyuux. Ka kuu-i ñayiu ña n-ka xe juiin xiti nuu kit nde'e jan xi'in nuu xa kaa ná kaa mee-t jan xa nakuetu koio-i. Diuni ña n-xejoon-i xa nkondenee tnuni tna'a tnuni ne'e dragón jan te'u-i a nda'a-i. N-xini-da xa n-ka nandoto ñayiu ijan, te taxnuni koio-i xi'in Jesucristu iin mil kuia. ⁵Ñayiu ya'a ka kuu ñayiu ki'na nuu ki'na vii n-ka nandoto. Nandoto koio dava ka ñayiu n-ka xi'í, ko hora na chitu iin mil kuia jan. ⁶Ta'u n-ka kuu ñayiu ki'na nuu ki'na vii n-ka nandoto ya; ma kuú ka-i inka vuelta. Dutu junukuechi

nuu Ianyuux xi'in nuu Jesucristu ku kuu koio-i. Te taxnuni-i xi'in-ia iin mil kuia.

**N-dajane ni'no Ianyuux
Kui'na nuu koko azufri**

⁷Hora na chitu iin mil kuia kane Kui'na nua nuu yindi'u-i te yaa-i.

⁸Jin danda'u-i ñayiu ntdaa nación ñuñayiu. Nde ñayiu Gog xi'in Magog jin danda'u-i. Dataka-i ñayiu ijan xa jin jantna'a-i xi'in ñayiu ka kuu da'ya Ianyuux. Ná kue'e ñu'u kuchi io yu'u mar kue'e ñayiu taka ijan.

⁹Kandeka-i ñayiu n-dataka-i nitu'u ñuñayiu ji'in ñuu nuu xndxaxio ñayiu kuu da'ya Ianyuux, te naduku nduu-i xi'in-i ñuu ijan, ko juun ñu'ú nde andiu te kayu koio-i. Ñayiu ñuu ijan kuu ñayiu xemani Ianyuux. ¹⁰Dajane ni'no Ianyuux Kui'na nuu koko azufri. Ná ka'nu iin laguna, ka'nu nuu koko azufri jan. Xaxe'e xa danda'u-i ñayiu, xijan kuu xa ijan keé-i. Keé-i nuu n-keé kit nde'e jan xi'in se n-ka ja'an vete xa ka kuu-s se ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an Ianyuux. Nikava nikuita nda'u ku ya'a koio-i ntdaa-i ijan.

**N-ndadandaa Ianyuux
kuechi ñayiu n-ka xi'í**

¹¹Ijan dada n-xini-da iin silla kuixi ka'nu xi'in la nukoo nuu-tnu te hora ijan n-ndoñu'u ñuñayiu xi'in andiu. N-xo nde'a-ia xa n-ka ndoñu'u xijan. ¹²Te n-xini-da ñayiu n-ka xi'í xniñi yatni nuu nukoo silla kuixi ka'nu jan. Nandikaa nanditu'u ñayiu n-ka xi'í xyuku ijan. Nani xyuku ñayiu dakuu nga dani xyuku

ñayiu ndandi'i. N-ka nandika tutu xtuni'no io andiu nuu xyodotnuni nax n-ka kida ñayiu, te n-ka kundaa kuechi-i ná xyodotnuni nuu tutu jan. Diuni nandika inka ntuku tutu tuni'no nuu xyodotnuni diu ñayiu kutuu xi'in Ianyuux nikava nikuita. ¹³N-ka nane ñayiu n-ka nduxi nuu mar. N-ka nane ndiyi n-ka yinduxi nuu ñu'u. Diuni n-ka nane ndiyi n-ka keé andea. Ntdaa-i n-ka nandoto, te n-ka kundaa kuechi-i ná xyodotnuni nuu tutu jan. ¹⁴Ijan dada n-dakee da'u ni-ia xa kida xa xi'í-ro nuu nu'u koko. Na ka'nu iin laguna ka'nu nuu n-dakee-ia xijan. Dani n-dakee-ia tnduu xi'in ñu'u nuu n-ka kaa ndiyi nuu nu'u koko jan. Ijan kuu nuu kuú koio ñayiu inka vuelta. ¹⁵Diuni dakee-ia ñayiu ña tuu na diu xyodotnuni nuu tutu tuni'no nuu xyodotnuni diu ñayiu kutuu xi'in-ia nikava nikuita.

Andiu xee xi'in ñuñayiu xee

21 Ijan dada n-xini-da andiu xee xi'in ñuñayiu xee. Andiu xi'in ñuñayiu io vitna n-ndoñu'u. Diuni n-naa mar. ²Te n-xini-da inka Jerusalén xee. Ñuu ii kuu. N-xini-da xa vax juun ñuu jan nde andiu nuu tuu Ianyuux. Ná n-kukutu novia n-kukutu ñuu jan. ³N-teku-da xa xee ja'an nde nuu nukoo silla ka'nu Ianyuux. Du'a n-ja'an:

—Tuu Ianyuux xi'in ñayiu ñuñayiu vitna. Kutuu ka'nu-ia xi'in-i. Ku kuu-i da'ya-ia, te Ianyuux-yi kuu-ia. ⁴Mayo ka-i nda'i. Mayo ka-i kuú, ni mayo ka-i kuko'yo ini. Ma kaxia'an ka iin nuu xaxia'an. Ma ku kuu ka na n-xo kuu ñuñayiu.

⁵N-ja'an Ia nukoo nuu silla ka'nu nuu-da:

—Kunde'a xa ndadava'a xee-r nttaa xa io. Chidotnuni xa na ja'an-r chi xandaa kuu. Io xa jandixa-n xa'a chi jin tna'a ná n-ja'an-r.

⁶Ijan dada n-ja'an ka-ia:

—Xa io vitna. Ru'u kuu Ia daa nga io, te kutuu-r nikava nikuita. Ñayiu yichi ndute, juña'a nga-r ndute ko'o-i xa na kutuu-i nikava nikuita. Kane mee ndute ijan. ⁷Ñayiu na ndaku nuu Kui'na, ko'o-i nte ya'a chi nte ya'a kuu ta'u-i. Ianyuux-yi ku kuu ña'a te ku kuda'ya-r-yi. ⁸Dakee-r ñayiu yu'u xa ja'an-i xa kukanu ini ña'a-i xi'in ñayiu ñatu ka kukanu ini ña'a xi'in ñayiu kida xaloko xadu'a nuu koko azufri. Diuni dakee-r ñayiu ka xa'ni ndiyi xi'in ñayiu xndaa xi'in ñayiu ñatu n-tnunda'a xi'in-i, ñayiu ka kuu brujo, ñayiu ka nakuetu nuu ianyuux n-ka kidava'a mee-i xi'in ñayiu vete nuu koko xijan. Ná ka'nu iin laguna ka'nu nuu koko ñu'u jan. Ijan kuu nuu kuú-i inka vuelta.

⁹Ínka ntuku vuelta n-xini-da iin ángel nunda'a ko'o n-ñu'u xa n-kida u'u ñayiu ñuñayiu jan. N-ja'an-ia nuu-da:

—Ne'e na dande'a ña'a-r novia tnunda'a xi'in tkolelu.

¹⁰Ijan dada n-tu ini-da xa ndeka ña'a-ia jua'an iin yuku ka'nu te dujun. Te n-dande'a ña'a-ia ñuu ii Jerusalén. N-xini-da xa vax juun xijan andiu nuu tuu Ianyuux. ¹¹Ndii Ianyuux ñuu jan. Ná diñu yuú yo ya'u diñu ñuu jan. Ná diñu yuú kuu jaspe xi'in cristal diñu.

¹²Naduku nduu iin nama ka'nu te dujun ñuu jan. Io uxi uu ye'e-i.

Ntna'a ye'e jan ndenee diu iin da'ya yii Israel, se ka kuu xixitna-ro.

Diuni xnii iin iin ángel ntna'a ye'e jan. ¹³Uni ye'e jan nde'a do nuu kane ngandii, te uni nde'a do norte. Uni ka ntuku nde'a do sur te uni ka nde'a do nuu keé ngandii. ¹⁴Io uxi uu cimientu nama ñuu jan. Ntna'a cimientu jan xndenee diu iin se n-tunda'a ña'a Jesús, Ia kuu tkolelu.

¹⁵Ne'e ángel n-ndatnu'u xi'in-da iin vara oro xa chiku'a-ia nama naduku nduu ñuu jan.

¹⁶N-chiku'a-ia ñuu jan xi'in vara ne'e-ia, te n-xini-da xa uu mil uu cientu kilómetro ne'e xa kani. Nani ne'e xa kani ne'e xa ndika xi'in xa dujun. ¹⁷Ijan dada n-chiku'a ntuku-ia inka vuelta nama jan, te n-xini-da xa uni diko o'on metro ne'e xa kojón. Ná chiku'a roo xa kuu-ro ñayiu iin xa chiku'a-ro daa n-kida-ia.

¹⁸Yuú kuu jaspe kuu nama ñuu jan, te mee ni oro nini kuu ñuu jan. Ná kaa vidriu kaa nama jan.

¹⁹Nandikaa nanditu'u yuú yo ya'u xndeyuku cimientu nama jan.

Íin cimientu jan xndeyuku jaspe. Ínka cimientu xndeyuku yuú kuu zafiro. Ínka ntuku cimientu jan xndeyuku yuú kuu ágata. Xa kuu koon xndeyuku yuú kuu esmeralda.

²⁰Xa kuu o'on xndeyuku yuú kuu sardónice. Xa kuu iñu xndeyuku yuú kuu cornalina. Xa kuu uxa xndeyuku yuú kuu crisólito. Xa kuu una xndeyuku yuú kuu berilo. Xa kuu iin xndeyuku yuú kuu topacio. Xa kuu uxi xndeyuku yuú kuu crisopraso. Xa kuu uxi iin xndeyuku yuú kuu jacinto. Cimientu kuu uxi uu xndeyuku yuú

kuu amatista. ²¹Naa iin iin yutnu ye'e jan kuu iin iin perla, te mee ni oro nini kuu ichi ka'nu katuu xiti ñuu jan. Ná kaa vidriu kaa.

²²Ni iin veñu'u ña n-xini-da xiti ñuu jan. Ñatuka ka ndoñu'u ñayiu veñu'u xaxe'e xa xtuu-i xi'in lanyuux, la kuu Xto'o-ro la taxnuni nuu ntdaa xa io. Diuni xtuu-i xi'in tkolelu jan. ²³Ña tuu nax juun ñuu ijan ngandii, ni yoo xa kukanda ñuu jan chi Taa-ro lanyuux xi'in tkolelu ndii ijan. ²⁴Kanda nuu kuikonuu koio ñayiu ntaka nación kutuu ijan chi ndii-ia ñuu jan. Nakuetu koio se ka taxnuni xi'in ñayiu ya'a nuu lanyuux xi'in nuu tkolelu jan ijan. ²⁵Ni iin ye'e nama naduku nduu ñuu jan ma kundi'u chi nuncas ñatu kune ñuu ijan. ²⁶Ná ka najuen tnu'u ñayiu ñuñayiu lanyuux ya'a, daa najuen tnu'u koio-i-ia ijan. Ná ka nakuetu-i nuu-ia ñuñayiu ya'a, daa nakuetu-i nuu-ia ijan. ²⁷Ma kiu ñayiu ñatu n-ku ii ijan. Ni ñayiu vete, ni ñayiu kida xaloko xadu'a, ma kiu ijan. Diko ni ñayiu xyodotnuni diu libru tkolelu jan kiu koio ñuu xee jan.

**Vax kuyatni kiu kixi ntuku
Jesús inka vuelta ñuñayiu**

22 Ijan dada n-dande'a ña'a ángel jan ndute kindi xika de'va. Kee-té ka'a silla nuu nukoo lanyuux xi'in Jesús xa ka taxnuni-ia. Ndute ko'o-ro xa kutuu-ro níkava níkuita xi'in-ia kuu-té. ²Dava ichi ka'nu xiti ñuu jan ni'no de'va nuu xika ndute jan. Nduu lado yu'u de'va jan nukoo iin yutnu juun xavidi kaxi-ro xa kutuu-ro xi'in lanyuux níkava níkuita. Ntna'a yoo

juun xavidi-tnu. Va'a vixi-tnu jan xa mayo ka ñayiu ntakantu'u nación tna'a kue'e. ³Ijan mayo ñayiu jan u'u inka ñayiu. Ijan kuu nuu xtuu lanyuux xi'in tkolelu silla-ia, te nakuetu koio ñayiu ka xinokuechi nuu-ia nuu-ia. ⁴Kunde'a ñayiu jan-ia te kundene ñuu-ia tnee-i. ⁵Ñatu kune ijan. Ma juetniu ka ñayiu kutuu ijan candil, ni ñatu ndoñu'u-i ngandii chi mee lanyuux ndii ijan. Níkava níkuita taxnuni koio ñayiu kutuu ijan.

⁶Te n-ja'an ka-ia nuu-da:

—Na jandixa ñayiu ntdaa xa'a chi xandaa xakuiti xa jin tna'a. Xandaa kuu. Ia n-xian tnu'u se n-ka ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an lanyuux n-ja'an nuu-r nax koo. Kuu-r ia xinokuechi nuu-ia. N-ja'an-ia xa kachitnu'u ña'a-r ntdaa-n xa ka kuu-n ñayiu ka xinokuechi nuu-ia nax ya'a ñuñayiu. Xa vax kuyatni xa ya'a xa'a.

⁷Te n-ja'an ka ángel jan nuu-da:

—N-ja'an Jesús nuu-r: “Kuna'a xa xá n-kuyatni xa ji'in ntuku-r ñuñayiu. Ta'u kuu koio ñayiu jandixa tnu'u xyodotnuni nuu tutu tuni'no ya'a” —kuu ángel jan.

⁸Daña Sua, n-teku-da ntdaa xa'a te n-xini-da ntdaa xa n-dande'a ña'a ángel jan. Nu n-ya'a xa'a, n-xe juuin xiti-da xe'e-ia xa na nakuetu-da nuu-ia. ⁹Te n-ja'an-ia nuu-da:

—Ña'a, maxku daa kada-n chi diuni ka xinokuechi-r nuu lanyuux ná ka xinokuechi ndo'o xi'in se ka ja'an nuu ñayiu xa n-ja'an lanyuux xi'in ntdaa ñayiu ka jandixa xa n-xe kodotnuni nuu tutu kidava'a-n de. Ñani-n ka kuu se ka ja'an tnu'u-ia. Nu lanyuux juuin xiti, te nakuetu-n.

¹⁰Maxku tenee tna'a-n tutu n-kidava'a-n de ni maxku kuendi sellu chi vax kuyatni vax kuvii xa jin tna'a ntdaa xa n-xe kodotnuni. ¹¹Ñayiu ka kida xane'e xayichi, daa na kada na'i-i. Ñayiu dakuido datau ka anu-i, na dakuido datau na'i anu-i. Ñayiu ka kida xava'a te ka jandixa-i xa n-ja'an Ianyuux, na jandixa na'i-i xa n-ja'an-ia —kuu-ia.

¹²Ijan dada n-ja'an Jesús nuu-da: —Kuna'a xa vax kuyatni kiu naxee-r. Te nudiin nudiin juña'a-r ta'u ñayiu según nax n-ka kida-i iin iin-i. ¹³Ru'u kuu la daa nga io te kutuu-r nikava nikuita. ¹⁴Naka ta'u ñayiu kiu nuu ndii ye'e ñuu xee ya, chi xá n-ka nakate-i da'ma-i. Kiu koio-i, te kaxi koio-i xavidi juun ya'a te kutuu-r xi'in-i nikava nikuita. ¹⁵Yata nama naduku nduu ñuu ya'a ndoo koio ñayiu ka kida xaloko xadu'a, ñayiu chibruju ñayiu, seyii xi'in ñadi'i xndaa xi'in ñayiu ñatu n-tnunda'a xi'in-s, ñayiu n-xa'ni ndiyi, ñayiu ka ndadaka'nu ianyuux n-ka kidava'a mee-i, ntdaa ñayiu unu vete du. Mayo-i kiu ñuu xee ya.

¹⁶Ru'u n-tunda'a ángel, ia xinokuechi nuu-r xa kachitnu'u ña'a-ia ndo'o xi'in ntdaa ka ñayiu ka kukanu ini ña'a nax ya'a. Ru'u kuu Jesús, te kuu-r da'ya dana David. Kuenda kiu tkiun xino hora vax

tuu xa nde'e ndii-t kuu-r. ¹⁷Ja'an Espíritu-r nuu-r: “Ji'in-n ñuñayiu.” Diuni ka xko ja'an ñayiu ka kukanu ini ña'a nuu-r: “Ndixi-n ñuñayiu.” Kuenda kiu dichi tnunda'a xi'in-r ka kuu ñayiu jan. Na ja'an ñayiu kunini tnu'u n-ja'an-r-ya: “Ndixi-n.” Ñayiu yichi ndute, na kixi-i ya'a xa na ko'o-i ndute juña'a-r xa na kutuu-i nikava nikuita, te kutuu-r xi'in-i. Ña tuu nax chiya'u-i —kuu Jesús, n-ja'an-ia.

¹⁸Te n-ja'an ka ángel ijan nuu-da: —Juña'a-n nuu ntdantu'u ñayiu kunini a ka'u tnu'u yodotnuni nuu tutu n-kidava'a-n de xa maxku chidotnuni ka-i inka tnu'u. Nux daa na kada-i nda'u ka ya'a-i dada xa ya'a koio ñayiu kakune'e libru dian. ¹⁹A ndeda ñayiu na ndada ndoo tnu'u yodotnuni nuu libru dian ma juejoon Ianyuux xa kaxi-i xavidi juun yutnu io andiu xa kutuu-i nikava nikuita. Dani ma juejoon-ia xa kiu-i ñuu ii xa ni'i-i ntdaa xa n-xe kodotnuni nuu libru dian —kuu-ia, n-ja'an-ia.

²⁰N-ja'an ka la n-kachitnu'u ña'a ntdaa tnu'u ya'a nuu-da:

—Xa kuyatni xa naxee-r.

Te xia'an-da nuu-ia:

—Daa na koo. Ndixi-n nuda.

²¹Na chindee chituu ña'a Jesús, la kuu Xto'o-ro ntdaa-ro.